

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inzeratni davek posrebuje. Rokopisi se ne vračajo.

Naše telefonske številke so 3122, 3123, 3124, 3125, in 3126.

Naše telefonske številke so 3122, 3123, 3124, 3125, in 3126.

Ustanovitev vrhovnega zakonodajnega sveta Kralj je podpisal zakon, ki določa ustanovitev zakonodajnega sveta in strokovnjaških komisij pri ministru pravde

— Beograd, 1. februarja. Kralj je danes podpisal zakon o vrhovnem zakonodajnem svetu pri ministru pravde. Zakon se glasi:
§ 1. Kot posvetovalni organ ministrskega sveta se ošuje pri ministru pravde vrhovni zakonodajni svet z nalogo, da s strokovne in pravne strani pregledava in ocenjuje načrte zakonov, uredb in pravilnikov z zakonsko močjo, izdelane v posameznih resortih. V to svrhu morajo vsa ministrstva izdelane načrte poslati predsedniku ministrskega sveta, ki jih bo izročil v oceno vrhovnemu zakonodajnemu svetu.
Člane vrhovnega zakonodajnega sveta postavlja na predlog ministra pravde predsednik ministrskega sveta. Izmed članov vrhovnega državnega sveta bo imenovan predsednik kot stalni referent ministrskega predsednika. Pravilnik o organizaciji in delu vrhovnega zakonodajnega sveta predpiše minister pravde v sporazumu s predsednikom ministrskega sveta.
§ 2. Za pripravo in izdelavo zakon-

skih načrtov, uredb in pravilnikov iz stroke ministra pravde lahko po potrebi minister pravde imenuje še posebne komisije strokovnjakov, ki bo poslovala po njegovih navodilih.
§ 3. Nagrade za člane vrhovnega zakonodajnega sveta in komisije strokovnjakov pri ministru pravde določi minister pravde.
§ 4. Ta zakon stopi v veljavo z dnem, ko bo objavljen v »Službenih Novinah«.

naši lastniki ladij prejeti kot odškodnino za rekvizicije od italijanske vlade dolžne zneske za zavarovanje — se bo sprejel sporazumen sklep na konferenci, ki se bo vršila 4. februarja t. l. z zastopniki naših lastnikov ladij. Istotako so podzeti koraki, da se uredi sporazumno z istim ministrom vprašanje uporabe prinosov za zavarovanje naših pomoščakov, ki se imajo prevzeti v silahu čl. 20 te konvencije. Ti prinosi se nanašajo za zavarovanje za slučaje onemoglosti, starosti in smrti onih naših pomoščakov, ki so bili vkrcani na prejšnjih avstrijskih ladjah, rekviriranih od kraljevine Italije. Po tej določbi ima naša država prevzeti vse vloge delodajalcev in delavcev za one naše pomoščake, ki so služili na teh ladjah, katere so bile kasneje dodeljene naši državi, in sicer od dneva izročitve teh ladij, za one naše pomoščake v službi na ladjah, ki so pripadle Italiji, pa samo tistim delavskim vlog vložnikom do 28. julija 1921.
Sporazum, ki se nanaša na delniško družbo »Cooperativa Garibaldi«, je stopila v veljavo 1. decembra 1928. Za izvršitev tega sporazuma je pooblaščen naš centralni odbor za posredovanje dela v Beogradu, da potom javne borze dela v Zagrebu odnosno njegova poverjenstva na Sušaku zbere potrebne podatke, da bi naši mornarji dobili povrnjene svoje vloge od pomorskih italijanskih družb, vložene v času rekvizicije ladij od italijanskih oblasti. Ta dogovor se nanaša na čas od 3. novembra 1918 do 28. julija 1921 in se tiče mornarjev, ki so služili na ladjah, pripadlih Italiji, in onih mornarjev, ki so služili na ladjah, pripadlih naši državi do dneva stvarne izročitve teh ladij.

Odločitev o komisarijatih v glavnih mestih

Kdo bo komisar v Beogradu, še ni znano. — Komisarja v Zagrebu in Ljubljani postaneta dosedanja župana. — V sosvetih dobe tretjino članov gospodarske in stanovske organizacije.

— Zagreb, 1. februarja. Današnje opoldanske »Novosti« poročajo, da je v notranjem ministru že padla odločitev o imenovanju občinskih komisarijatih v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Kdo je določen za komisarja v Beogradu, še ni bilo mogoče izvedeti. Za najbolj verjetno se smatra, da bo sedanji župan dr. Kumanudi imenovan tudi za komisarja, čeprav je med tem postal minister. Občinske posle bo v njegovem imenu vodil njegov zastopnik, ki bo tudi imenovan od notranjega ministra.

Za komisarja v Ljubljani in Zagrebu sta določena dosedanja župana dr. Dinko Puc in dr. Stjepan Srkulj.
Ob enem s komisariji bodo imenovani tudi sosveti. Ti bodo šteli po toliko članov, kolikor so imeli dosedanji občinski sveti. Kakor pa se zahtuje, bosta iz vrst dosedanjih občinskih odbornikov imenovani samo dve tretjini sosvetnikov, dočim bo ostala tretjina zamenjana za zastopnike gospodarskih in stanovskih organizacij.

Sporazum med Vatikanom in Kvirinalom

Podrobnosti sklenjenega sporazuma. — Vatikan dobi poldrugo milijardo odškodnine. — Italijanski kralj poseti papeža.

— Zeneva, 1. januarja. Rimski dopisnik »Giornale de Geneve« prinaša podrobnosti iz sklenjene pogodbe med kvirinalom in Vatikanom. Pogodba, ki sta jo podpisala v imenu Vatikana nuncij Paccelli in v imenu Italije delegat Barone, vsebuje štiri točke in sicer:
1. Vatikan dobi ozemlje, ki obstoji iz Vatikana, obeh vil »Doria Pancelini« in »Gabriele«, nadalje iz kolodvora na Janicolu in zadnjega dela cerkve Sv. Petra.
2. Za odvzeto ozemlje plača Italija Vatikanu poldrugo milijardo lir odškodnine.
3. Vsi poslaniki pri Vatikanu imajo stanovati na njegovem ozemlju ter izgube v nasprotnem slučaju eksteritorialnosti.
4. Sporazum bo manifestiran na ta način, da bo italijanski kralj posetil papeža. Po posetu bo papež v vatikanski kapeli bral mašo, nakar bo vrnil poset italijanskemu kralju.

to se je zdelo detektivu zelo sumljivo. Pozval ga je kratkomašo s seboj na policijo, popreje pa je zaplenil vsa številna korespondenca, ki jo je našel pri njem, zlasti vse službene oferte.
Na policijo so ugotovili, da ne gre za trgovca Antona Ludvika iz Zagreba, marveč za 34letnega brezposelnega kjučavničarja Simona Radina iz Pounske pri Velikem Bečkereku, pristojnega na Madžarsko. Mož je na policijo odkrito priznal, da ne mermal v Sloveniji slepariti, zlasti pa je skušal na ta način od lahkovernih ljudi izvabiti kavčice. Njegova pot do denarja je bila torej prav enostavna, k sreči pa mu je policija preprečila načrte. Pustolovca, ki tudi trdi, da je zastopnik zavarovalne družbe »Vardar« in je imel pri sebi dve metulji, a nobene tozadevne legitimacije, je policija izročila sodišču.

Predlogi beograjske zbornice

— Beograd, 1. februarja. Na včerajšnji seji zbornice za trgovino v Beogradu je bila soglasno sprejeta resolucija, v kateri so postavljene naslednje zahteve: 1. V svrhu pravilnega razvoja gospodarstva naj se izvrši temeljita reorganizacija državnih ustanov in nastavi samo kvalificirano uradništvo. 2. Treba je organizirati našo proizvodnjo, ki je primitivna, nesistematična in prepuštena sama sebi. 3. Pozornost je treba posvetiti nadalje prometnim sredstvom predvsem cestam, potom in železnicam. 4. Iznačenje zakonov naj se izvede tako, da se zakon prilagodi obstoječim razmeram. 5. Pobijanje ana-fabetizma, prosvetne zaostalosti in nezadostnega duševnega stanja, kar tvori oviro napredka našega naroda in gospodarstva. 6. Za vse te reforme naj se predvidijo zadostna sredstva v državnem budžetu. Resolucija bo predložena kralju.

Francija dobi zlat in srebrn denar
Pariz, 31. januarja (la.) Finančni minister je odobril risbe za kovanje zlatega denarja po 100 frankov in srebrnega po 20 frankov. S kovanjem se prične takoj.
Kako življenje, taka smrt
— Berlin 1. februarja. Včeraj je nenadoma umrl princ Aleksander Hohenzollern-Oehringen. Princ je bil t. 1895. izključen iz svoje rodbine in si je pozneje na Wirtenberškem pridobil naslov viteza Gabelsteina. Od tedaj je živel zelo razvratno. L. 1923. so ga s tiralcem zasledovali, ker je na Dunaju napravil nekemu vpkojenemu uradniku vse premoženje. Takrat se je princ poročil z bogato bankirjevo hčerko iz Rumunije. Ta zveza pa se je kmalu razdrila. Leta 1925 so princa, ki je medtem že precej obubožal, zasledili brez sredstev v Budimpešti ter ga zaprli. Od tam je odšel v Berlin, kamor je prispel pred 6 meseci brez vsakega premoženja. Usmilil se ga je neki restavratir, ki mu je daljal zastop hrane in stanovanje. Ko je izvedel, da je restavratir s 1. februarjem oddal lokal drugemu v nlem, je pobesnel in po budem epileptičnem napadu nenadoma umrl.
DROBIT

Izvedba enega dela nettunskih konvencij

Doslej so izvedeni sporazumi, nanašajoči se na socijalno zavarovanje. — Važni dogovori glede pokojninskega in rudarskega zavarovanja.

Beograd, 1. februarja. Med italijansko in našo vlado so v teku razgovori za izvedbo nettunskih konvencij, ki so bile, kakor znano, ratificirane 14. novembra lanskega leta. Za Slovenijo je posebno važen oni del konvencij, ki govore o likvidaciji pokojninskega in socijalnega zavarovanja v Dalmaciji, odnosno v bivšem področju Trsta, ki spada sedaj pod področje naših tozadevnih zavodov, predvsem Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani in zavoda za zavarovanje delavcev. Konvencija, ki se nanaša na razne sporazume glede socijalnega zavarovanja, je stopila v veljavo 1. decembra 1928 in obsega:
1.) Poslovanje zavarovalnih zavodov bivše Avstro-Ogrske in to: Zavod za osiguranje delavcev za slučaj nesreče za Primorje, Kranjsko in Dalmacijo v Trstu, Bratovsko skladnico državnih rudnikov v Rotlu in Cinkarne v Celju, bolniško blagajno v Opotju, Malem Lošnju, Zadru, Logatcu in Radovljici, Zvezo bolniških blagajn v Trstu in penzijski zavod tržaškega Lloyda in tržaške Komerzialne banke.
2.) Poslovanje zavarovalnih zavodov do leta 1918. in sicer Narodni zavod za zavarovanje proti nesreči, penzijski zavod za nameščence v Trstu, blagajna za socijalno zavarovanje na Reki in invalidska blagajna trgovske mornarice v Rimu.
3.) Likvidacijo socijalnih podpornih fondov na Reki in v Trstu.
V smislu te konvencije dobi naša država, odnosno razni socijalni zavodi določeno svoto, ki je že vnaprej sistirana od italijanskih zavodov istega značaja, istočasno pa prevzemajo naši zavodi gotove obveznosti in pravice odgovarjajoče funkcijam, ki jih opravljajo v delavskem zavarovanju v naši državi.
Za izročitev tega denarja in pripadajočih spisov je določen rok mesec dni. Izročitev je deloma že končana. Tako je Osrednji urad za zavarovanje delavcev izvršil odredbe členov 6., 7., 10. in 31. te konvencije, prevzel tozadevne spise in odgovarjajočo svoto denarja, namenjeno za izvrševanje odvez do onih naših podaničkov, ki so imeli stalno bivališče na ozemlju naše države dne 31. decembra 1922 in za izplačevanje nezgodnih rent za nesreče, ki so se pripetile do 31. decembra 1921 na ozemlju Narodnega zavoda za zavarovanje proti nezgodam za Julijsko Benečijo, Zadar in Trst. Vrhu tega je naš Osrednji zavod za zavarovanje delavcev prevzel tudi: one obveznosti od italijanskega pomorskega zavoda, ki se nanašajo na časno poslovanje tega zavoda za časa italijanske okupacije na ozemlju, ki je bilo pozneje priznano naši državi. Prav tako je prevzel pripadajoči del likvidacijske mase za Primorje, Kranjsko in Dalmacijo.
Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani bo te dni prevzel v smislu člena 10. te konvencije vse pravice in dolžnosti od Pokojninskega zavoda v Trstu za področje začasnega poslovanja tega zavoda v Dalmaciji v dobi italijanske okupacije. Za ostale odredbe te konvencije, ki so vezane na daljše roke, so izdane potrebne navedbe in dosežen sporazum med pristojnimi ministri.
Penzijskemu zavodu v Ljubljani je naročeno, da opozori vse one svoje člane, ki so bili odpušteni ali ki so prostovoljno zapustili svojo službo v času od leta 1914. do leta 1923., a še niso pridobili pravice do pokojnine, če bivalo na ozemlju naše države in če so zavarovani po obstoječih predpisih, da potom Pokojninskega zavoda v Ljubljani zahtevajo izplačilo penzijskih rezerv od Penzijskega zavoda tržaškega Lloyda in Penzijskega zavoda tržaške trgovske banke. Ta zahteva mora

biti podana najkasneje do 30. novembra 1929. leta.
Na konferenci, ki se je vršila 28. januarja v oddelku ministru socijalne politike za zaščito delavcev je bil dosežen sporazum z ministrstvom za šume in rude, po katerem se pooblašča rudarsko glavarstvo v Ljubljani, da prevzame na račun zapadlih pokojnin in pravic na pokojnino rudarjev s strani bratovske skladnice državnega rudnika v Rablju in podružnice cinkarne v Celju delež ki pripada našim državljanom in to: a) obveznice avstrijske 4% rente za 208.500 kron, b) obveznice avstrijskega vojnega 5% posojila za 48.500 K in c) v gotovini 128 lir in vse zadevne spise.
Dosežen je dalje sporazum z ministrom prometa na konferenci z dne 21. januarjem t. l., ki se je vršila v istem oddelku, da naš pomorski ubožni sklad v Siliu prevzame na račun deleža, ki pripada našim onemoglim pomorščakom in družinam umrlih, vsoto 600.000 italijanskih lir od pomorskega ubožnega zaklada na Reki in Senju in ubožnega zaklada ribičev.
Za izvršitev določbe, ki govori o pravici izplačila s strani italijanskega zavarovalnega zavoda in invalidske blagajne trgovske mornarice v Rimu ter Pokojninskega zavoda za uradnike v Trstu, vseh prinosov, ki jih dobe naši lastniki ladij — kakor da imajo

naši lastniki ladij prejeti kot odškodnino za rekvizicije od italijanske vlade dolžne zneske za zavarovanje — se bo sprejel sporazumen sklep na konferenci, ki se bo vršila 4. februarja t. l. z zastopniki naših lastnikov ladij. Istotako so podzeti koraki, da se uredi sporazumno z istim ministrom vprašanje uporabe prinosov za zavarovanje naših pomoščakov, ki se imajo prevzeti v silahu čl. 20 te konvencije. Ti prinosi se nanašajo za zavarovanje za slučaje onemoglosti, starosti in smrti onih naših pomoščakov, ki so bili vkrcani na prejšnjih avstrijskih ladjah, rekviriranih od kraljevine Italije. Po tej določbi ima naša država prevzeti vse vloge delodajalcev in delavcev za one naše pomoščake, ki so služili na teh ladjah, katere so bile kasneje dodeljene naši državi, in sicer od dneva izročitve teh ladij, za one naše pomoščake v službi na ladjah, ki so pripadle Italiji, pa samo tistim delavskim vlog vložnikom do 28. julija 1921.
Sporazum, ki se nanaša na delniško družbo »Cooperativa Garibaldi«, je stopila v veljavo 1. decembra 1928. Za izvršitev tega sporazuma je pooblaščen naš centralni odbor za posredovanje dela v Beogradu, da potom javne borze dela v Zagrebu odnosno njegova poverjenstva na Sušaku zbere potrebne podatke, da bi naši mornarji dobili povrnjene svoje vloge od pomorskih italijanskih družb, vložene v času rekvizicije ladij od italijanskih oblasti. Ta dogovor se nanaša na čas od 3. novembra 1918 do 28. julija 1921 in se tiče mornarjev, ki so služili na ladjah, pripadlih Italiji, in onih mornarjev, ki so služili na ladjah, pripadlih naši državi do dneva stvarne izročitve teh ladij.

Borba za in proti reviziji uredbe o zapiranju in odpiranju obratov

Nasprotujoča si stališča posameznih skupin. — Trgovci so v glavnem zadovoljni, obrtniki pa zahtevajo podaljšanje delovnega časa. — Zastopniki delojemalcev se izrekajo za čim strožje izvajanje uredbe

— Beograd, 1. februarja. Minister socijalne politike dr. Mato Drinković je, kakor smo javili, v sporazumu z ministrom trgovine in industrije sklical za 21. februarja široko anketo v Zagrebu, na kateri naj bi se dogovorile eventuelne izpremembe in izpopolnitve uredbe o odpiranju in zapiranju obratov in na katero so povabili zastopnike delodajalskih in delavskih zbornic »Politika« objavlja mnenja tajnikov beograjske trgovske, obrtniške in delavske zbornice o uredbi o odpiranju in zapiranju obratov. Delodajalci se izrekajo za revizijo uredbe, delojemalci pa za njeno strožjo uporabo.
Obrtniki so od očno za revizijo obstoječe uredbe, ker so nezadovoljni tako s časom odpiranja in zapiranja obratov, kakor tudi z delovnim časom. Kot glavni razlog za podaljšanje časa zapiranja njihovih obratov in prejšnjega odpiranja navajajo, da so obrtniški obrati predvsem navezani na kmete. Zahtevajo tudi podaljšanje delovnega časa ter so zlasti nezadovoljni, ker je za 25 vrst obrti določen 8urni delovnik. Sklicujejo se na to, da washingtonska konvencija o delovnem času še ni ratificirana od naše države in da je tudi mnoge druge bolj kulturne in gospodarsko razvite države niso ratificirale, med njimi tudi Anglija.
Trgovci so več ali manj zadovoljni z omenjeno uredbo, ker so z njo rešena mnoga vprašanja. Trgovci so se pred vsem bahi nesolidne konkurence in smatralo, da je s to uredbo odstranjena. Pritožujejo pa se, da se uredba ne izvaja pravilno in dovolj strogo. Praviijo, da kontrola oblasti nad trgovinami, ki poslujejo preko delovnega časa, ni dovolj stroga. Pomožno osebo je v mnogih trgovinah, ki so tudi do 9. zvečer

odprte, zaposleno preko 10 ur na dan. Zato zahtevajo najstrožjo uporabo obstoječe uredbe.
Industriji v tem vprašanju niso zainteresirani, ker je značaj njihovega poslovanja povsem drugačen. S to uredbo se urejajo samo vprašanja, ki se tičejo podjetij, vezanih direktno na občinstvo, kakor so trgovski in obrtniški obrati. Tudi zakon o zaščiti delavcev določa v čl. 6 in 13 uveljavljanje take uredbe samo za trgovske in obrtniške obrate.
Tajnik delavske zbornice Luka Pavičević povdarja, da se uredba ne izvaja dovolj točno. Zastopniki delavstva nameravajo zahtevati, naj se delovni čas v trgovskih in obrtnih obratih določi v soglasju s predpisi delovnega časa po zakonu o zaščiti delavcev od 8. do 10. ur dnevno.

Trgovec Anton Ludvik iz Zagreba

»Slugo in skladiščnik z jamstvom v denarju ali dobrimi referencami sprejme elektrotehnično podjetje. Potrebno je znanje slovenskega, nemškega in hrvatskega jezika. Javiti se v Vegovi ulici 8 lid.
Tako se je glasil mali oglas, ki je bil objavljen 30. in 31. januarja v »Jutrac«. Naravno, da je bilo zanimanje za to službeno mesto zelo veliko in da je dobil inzerat na svoj oglas nebroj odgovorov. Pisali so mu priprosti ljudje in inteligenti, a vsak je v svoji prošnji omenil, da razpolaga z večjo denarno kavčico.
O vsem tem so seveda živahno pomenkovali delavci pri g. Sedeju na magistratu, ki izplačuje podpore brezposelnim. G. Sedej je nekaterim svetoval, naj se potrudijo priboriti si to mesto. Nekateri so res odšli in se osebno predstavili neznanemu tujcu, ki se je nastanil v Vegovi ulici 8 pri neki stranki. Tujec se je izdal za trgovca Antona Ludvika iz Zagreba, bil je zelo eleganten, a še bolj ljubeziv. Sprejel je vsakogar, predvsem se je zanimal za referenčne in za kavčico. Čimvečji znesek je imel prošilec na razpolago, tem bolj je bil zapisan pri trgovcu. Nekaterim je g. Ludvik tudi naročil, naj se oglašijo popoldne in naj prinesejo kavčico s seboj. Istočasno je prejel dnevni trgovec tudi mnogo pisemnih ponudb iz vseh krajev Slovenije, zanimalo so ga predvsem one, v katerih so prosilci sporočali, da razpolgajo s kavčico.
V oddelku za socijalno skrb so se brezposelnim včeraj menili samo o trgovcu Ludviku iz Zagreba in o lepem zaslužku, ki ga nudi služba pri njem. Pogovor je nanesel tudi na zahtevano kavčico. Nekaterim brezposelnim se je zdel nastop zagrebškega trgovca, ki je zahteval kavčico kar vnaprej, zelo sumljivo, vendar bi mu šli najbrž na lim, da se ni začela policija zanimali zanj. G. Ludvika je dopolnil obiskal agent na njegovem stanovanju, pa ga ni našel doma. Toda agent je ostal na preži in popoldne je g. Ludvika zalotil doma.
G. trgovec se pa ni mogel legitimirati in

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 0—22.8325, Berlin 13.515—13.545 (13.53), Bruselj 0—7.92, Budimpešta 0—9.9335, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 7.993—8.023 (8.006), London 275.88—276.06 (276.28), Newyork 56.77—56.97 (56.87), Pariz 0—222.68, Praga 168.2—169.— (168.6), Trst 297.15—299.15 (298.15).
Efektii: Celjska 158 den., Ljublj kredita 125 din., Prastediona 930 den., Kredit zavod 175 den., Vevče 120 den., Ruše 260—280, Stavbna 86 den., Šetir 198 den.
ZAGREBSKA BORZA.
Devize: Dunaj 800.80, Berlin 13.53, Budimpešta 9.9335, Milan 298.15, London 276.28, Newyork 56.87, Pariz 222.68, Praga 168.60, Curih 1095.9.
Efektii: Voina škoda 436.
INOZEMSKÉ BORZE.
Curih: Beograd 9125, Dunaj 73.07, Budimpešta 90.60, Berlin 123.50, Praga 15.985, Milan 27.215, Pariz 20.315, London 23.21, Newyork 520.

Revizija uredbe o odpiranju in zapiranju trgovin

21. t. m. se bo vrnila v Zagreb anketa zainteresiranih delodajalskih in delavskih organizacij, na kateri se bo razpravljalo o reviziji uredbe o odpiranju in zapiranju trgovin.

Kakor smo že poročali, je minister socialne politike sklical za 21. t. m. anketo zastopnikov delodajalcev in delojemalcev v Zagreb, da razpravljajo o reviziji uredbe o zapiranju in odpiranju trgovin in obratov. Ta uredba je bila sprejeta lani ter je bila objavljena 9. maja v »Službenih Novinah« in je s tem dnem stopila v veljavo. Po devetih mesecih se je pokazalo, da uredba ni bila strogo izvajana, da se je v večini krajev nezadovoljstvo razširilo in da je bilo potrebno v nekaterih krajih sprejeti dodatne ukrepe. Minister socialne politike je zato odločil, da se uredba revizira in da se na tej osnovi sprejme nova uredba, ki bo bolj strogo izvajana.

Minister socialne politike je za 21. t. m. sklical anketo zastopnikov delodajalcev in delojemalcev v Zagreb, da razpravljajo o reviziji uredbe o zapiranju in odpiranju trgovin in obratov. Anketa bo potekala v dveh delih. V prvem delu bodo delodajalci in delojemalci razpravljali o splošnih načelih, v drugem delu pa o konkretnih ukrepih. Anketa bo potekala v dveh delih. V prvem delu bodo delodajalci in delojemalci razpravljali o splošnih načelih, v drugem delu pa o konkretnih ukrepih.

Minister socialne politike je za 21. t. m. sklical anketo zastopnikov delodajalcev in delojemalcev v Zagreb, da razpravljajo o reviziji uredbe o zapiranju in odpiranju trgovin in obratov. Anketa bo potekala v dveh delih. V prvem delu bodo delodajalci in delojemalci razpravljali o splošnih načelih, v drugem delu pa o konkretnih ukrepih.

Minister socialne politike je za 21. t. m. sklical anketo zastopnikov delodajalcev in delojemalcev v Zagreb, da razpravljajo o reviziji uredbe o zapiranju in odpiranju trgovin in obratov. Anketa bo potekala v dveh delih. V prvem delu bodo delodajalci in delojemalci razpravljali o splošnih načelih, v drugem delu pa o konkretnih ukrepih.

Most med Beogradom in Zemunom

Beograd se naglo modernizira, prestolico in Zemunom, dobi

— Čim bo zgrajen še most med Beograd povsem moderno lice.

Po ujedinjenju je bila prva skrb naše državne uprave, da napravi med pokrajini, ki so bile doslej ločene, dobre prometne zveze. Ker je na ta način je mogoče brenzhitno upravljanje države in zbliznanje vseh delov države. Tako je bila zvezna Srbija z Bosno z zgraditvijo dveh velikih mostov čez Drino, in sicer pri Bajini Bašti in pri Ljuboviji. Nedograjen je pa še most pri Zvorniku. Srem je zvezan z Bačko z mostom preko Dunava pri Novem Sadu, Baška je pa zvezana z Banatom z mostom preko Tise pri Titulu.

Srbija bo pa zvezana z Banatom s tako zvanim pančevaškim mostom, ki ga tudi šele grade. Zveza med Sremom in Mačvo bo dosežena z mostom pri Sabcu, ki se tudi gradi. Najvažnejša zveza med Beogradom z Zemunom, ki je tudi zveza Beograda z zapadnim in severnim delom naše države pa še ni, kar se zdi čudno, če pomislimo, da so doslej gradili samo manj važne prometne zveze, za najvažnejšo med Beogradom in Zemunom se pa niso zmenili.

grada v Zemun, ki pa je imel to veliko napako, da bi bilo treba najprej pripraviti velikanaki teren za začetek gradnje. Preden bi se pa to zgodilo, bi potekalo mnogo let, kakor znano bi bil most podaljšek nove ulice, ki vodi iz Terzija do kavarnice »Bosna« v zakotni Karagiozevičevi ulici. Beograd bi potreboval več sto milijonov za pripravo tega terena, kar bi morda še presega stroške za most.

Zdi se, da bo za ureditve tega grandioznega načrta najprijemljivejša mesto v podaljšanju Dušanove ulice. Most bi začel pri Nebojši kuhi do Ratnega ostrva in od tega do Zemuna. Ta načrt ima veliko dobrih strani, z gradnjo bi lahko takoj začeli, ne zahteva niti kakih velikih terenskih priprav. Most bi končal v eno najlepših in najbližjih ulic in bi nikakor ne motil prometa pristanišča v Beogradu in Zemunu. Z realizacijo tega načrta bi nastalo na Vojnom otoku novo mesto, ki bi bilo podobno Benetkam, kajti stalo bi med dvema rekama in bi bilo samo kras prestolice. Lepše zveze med Beogradom in Zemunom si sploh ni mogoče misliti.

Znano je tudi, da v Beogradu ni mnogo parkov in zelenja. Topličer izgublja svoj prirodni značaj in je že pokrit z vojašnicami in železniškimi tirni. Na otoku bi lahko pridobili 800 do 400 ha nove površine, kjer bi se mogoče urediti beograjski Bois des Boulogne. Na otoku bi mogli zgraditi tudi veliki stadion in druga igrišča. Tu bi bilo mesto za vse športe, za katere je Beograd zelo neprivlačen zaradi svoje zemljišne lege. Na zapadni in severni strani otoka bi se lahko zgradila najlepša letna kopališča.

Otok bi morali seveda preurediti in zavarovati z velikimi naplaji, ker je teren tu že osušen, bi urejanje ne stalo mnogo, nasipanje otoka bi bilo lahko.

Film

Grešna strast

(Fatalna strastna zapeljivka — žena-demon). Najmlajša filmska umetnica (saj šteje komaj 21 let) in vendar pozna njeno ime vse svet. Greta Garbo je vitka plavalca, iz obraza ji sijajo njene zagonetne plave oči, lice ji okrožajo svetloplavi lasje. Severna lepota, popolnoma odgovarjajoča njeni domovini švedski, prilagajajoča se zamišljeni in tihi prirodi, porojeni na obalah severnih fjordov...

Greta Garbo je ustvarila v svojih dosežkih kreacijah ženo, katere ni mogoče pozabiti. Ta žena je krepkosta, obenem pa razuzdana, nežna in demonska, akromna, priprosta, a obenem zapeljiva. Pogled te žene nosi življenje in smrt v eni roki, skratka ta žena je inkarnacija največjega zla in največje lepote. Njeni poljubi so podani z neko bolešno strastjo, njeni objemi, dasiravno le na platnu, so vendar senzativni, ki očarajo slehernega gledalca. Ni ga skoro človeka, ki bi mogel razumeti to ženo, ki nosi v svoji ljubavi nesrečo, ki piše moč in srčno kri onemu človeku, katerega ljubi. Kadar se pojavi na platnu, ima človek občutek, da ujene oči prosijo ljubezni, da pa tiči v njenih obeh nekaj lovkega, neodkritostno blonidine, ki je pripravljena izdati svojo ljubezni in to popolnoma uničiti, ko se je naveliča. Ko se privije ob prsi svojega ljubimca ima človek občutek, da se prebujajo v tej ženi demon in z odkritosrčnostjo obzljajemo človeka, katerega so objele njene vitke roke.

Takšna je Greta Garbo, največja reprezentantka ljubavne strasti v filmu. Videli smo že mnogo njenih filmov od prve njene vloge, ko je nastopila v filmu »Göde Berling, nadalje film »Žena demon«, »Pod jarmom strasti« in najnovejšo letonjavo njene filma »Ana Karenina« ter »Bohanska žena«. Pravičar pa je v produkciji Metro-Goldwyn-Majorca izšel tretji letonjavi film »Grešna strast« v katerem je podala Greta Garbo izredno kreacijo, ki pride popolnoma do izraza, ker se v njem nahaja umetnica

v vsem svojem elementu. V vlogi ruske špijone je vidimo v sijajnih toaletah, ki ji pristojajo kakor malokateri umetnici. Publika bi bila sicer istotako navdušena, ko bi nastopala v vlogah sitokomskih deklet ali žen, ker ono, kar nas največ omami pri njej, so njene oči in njeno telo. Kot špijone se Greta Garbo v tem filmu proti svoji volji zaljubi v avstrijskega oficirja, mu vzame nekaj tajnih spisov in ubeži z njimi v Rusijo. Film je poln napetih prizorov, poln strasti, ljubavi, greha in najglobljih čustev. Svetovni tisk, tako v Ameriki kakor tudi v Evropi, je sprejel novi film Greta Garbo z najvišjim občudovanjem ter zaslužil po izjavah svetovnih kritikov največjo pozornost.

Film »Grešna strast« je eden najboljših, kar smo jih doslej videli v Ljubljani. Izvrstne igralske moči, brezhibna režija, krasne, zelo jasne slike in globoko idejno ozadje, vse to odklikuje ta film in ga uvršča med najboljša filmska dela. Glavne vloge so v rokah najboljših filmskih igralcev in znamenita filmska diva Greta Garbo je v »Grešni strasti« tako razvila svojo bogato umetnost, da ostane gledalcu v neizbrisnem spominu. Kino Matica lahko samo čestitamo k temu filmu in prepričani smo, da bo občinstvo z njim zadovoljno.

Kardinal Richelieu

Veleznaniti film, ki ga bo predvajala ZKD 2. in 3. t. m. ob pol 11. dop. v idealu in 2. in 3. t. m. ob 11. v Matici z zgodovinsko razlago prof. Volavška, nam podaja dogodke iz življenja na francoskem dvoru za časa kralja Ludovika XIII. in vsega močnega diktatorja Francije kardinala Richelieu-a. V film je spretno vpletena ljubezna na smrt obsodena plemička Gil de Bezaneta de lape Renate, sestri vstalega voditelja lužne Francije Henrika de Cocheforta.

Ludovik XIII. je bil slaboten vladar, ki se po svoji naravi ni bil sposoben samostojnega vladanja in se je moral opirati na lastne osebnosti. To jako osebnost je našel v kardinalu Richelieu. ki ni bil izbirčen v izbiri sredstev, toda zvesto udan svojemu kralju in svoji domovini Franciji. Kralj ga je sicer sovražil, toda ni ga mogel od-

pastiti, ker mu je bil najnu potreben v boju, ki ga je moral biti za svoj prestol s plemstvom, z hugenoti in s svojimi lastnimi sorodniki.

Silabno je kardinal Richelieu izvršil svoje nalogo. Udalil je vse vstale v Franciji in ojačal kraljevo moč. Nato se je obrnil proti starim sovražnikom Francije, proti Habsburžanom in Španiji. Dosegal je, da ni postala Francija zgolj najmočnejša država v Evropi, temveč tudi v kulturnem oziru voditeljica Evrope.

Janez grof Paumgarten Hohenschwangau Erbach

Včeraj zvečer je po daljšem bolehanju umrl v Ljubljani g. Janez grof Paumgarten. Blagi pokojnik je dosegel nenehavno visoko starost 89 let. Prominulni je bil v stari Ljubljani znan in markantna osebnost, v meščanskih krogih zaradi svojega ljubeznivega in prikupnega značaja jako popularen. Mož lepega vedenja, uglejenih oblik in finoga nastopa je užival veliko spoštovanje in velik ugled v stari ljubljanski meščanski družbi, pa je njegova hiša slovela po svoji gostoljubnosti in so se v njej zbirale vsi dobi zimskih priredb velike družbe. Pokojnik je bil po rodu Nemec, pa se je hitro vživel v tukejnje razmere in je tudi v času starejšega režima veljal za koncilijastnega in zmernega moža, ki je spoštoval pravice drugih.

Na Fužinah pri Ljubljani je bila v šestdesetih letih preteklega stoletja ustanovljena tvornica za izdelovanje barv in stroji Fidelisa Trpinca. V to podjetje je prišel pokojnik sprva kot prokurist, posameje pa kot javen družabnik. V tem podjetju je poznejša leta deloval skupaj z ranjnim g. Josipom Pleiweisom. Gospodarske stvari v deželi so ga sploh jako zanimale ter so je kot podjeten mož zanimal zlasti tudi za rude in posebej za bauksit, odnosno wahnit. Tovarna na Fužinah je v začetku tega stoletja prenehala. Pokojnik je bil znan na osebnost v gospodarskem življenju in je deloval tudi v gospodarskih zastopih. Ze leta 1884 ga je industrija volila v Trgovsko in obrtniško zbornico za Kranjsko in Ljubljani in je ostal njen živahno delaven član dobrih 24 let vse do leta 1908.

V zbornici je bil ponovno izvoljen v predsedstvo ter je bil v letih 1894 do leta 1904 nepretrgoma njen provizorni predsednik. Zbornica ga je poslala kot svojega zapuščnika tudi v carinski svet na Dunaju. Pokojnik se je v zbornici živo zanimal za carinska vprašanja in za vprašanje trgovinske politike. V deželi je bilo tedaj še malo industrije in se je pokojnik vneto trudil, da vzbudi zanimanje za industrijska nova snovanja in deželi. Prizadeval si je v tem pogledu za to, da bi davčna in pristojbinska prostost, katero je vlada dala za dolgo dobo za nova industrijska podjetja v Trstu in v Opčini Milje, priznala tudi deželi Kranjski kot prvi in najbližji v deželi v ozadiju Trsta. Ta pobuda je vzbudila v ljubljanski zbornici velik odmev in je bila v seji 27. oktobra 1906 velika razprava, v katero so posegli zlasti tedanji zbornični deželni poslanec g. dr. Danilo Majaron, tedanji ljubljanski župan g. Ivan Hrihar in tedanji glavni ravnatelj Kranjske industrijske družbe g. Karl Luckmann. Ta predlog, s katerim se je počel tudi deželni zbor Kranjski in občinski svet ljubljanski, žal ni našel poštevanja pri dunajski vladi.

Pokojnik se je zanimal tudi za prekomorski promet, ker je znal ceniti vrednost dobre parobrodne zveze iz dobav za lastno industrijo, ter je v zbornici stavil predlog, da se aktivira redna parobrodna zveza med Trstom in Južno Ameriko. Simpatičnemu možu, ki je bil mnogo po svetu in je imel mnogo smisla za gospodarsko povzdigo, sreča ni bila vedno mila, pa je po prestantu tovarne na Fužinah sicer živel v skromnejših razmerah, ali je ostal vedno moč vednih misli, ki ga neuspeh ni potlačil in ki ni izgubil vsled takega neuspeha poguma in podjetnosti za nove načrte. Do zadnjega je navzlic visoki starosti ohranil interes za gospodarska podjetja in se je celo svoje zadnje dni v krogu svoje blage soproge, s katero je živel v najlepšem soglasju, z velikim zanimanjem spominjal tistih časov, ko je sam kot podjetnik mogel zastopati svoje misli in nazore v interesnih zastopstvih. Blagemu pokojniku, ki je imel veliko ljubezen do naše zemlje, bodi ohranjen priznan in blag spomin!

Pomlad v cvetju

Vso lepoto in prijetnost na Taborskem gradu smo pisali ter tudi izdali tajnosti mlade neveste Milenke, katere ta večer osreči vse ljubeznečo čutečo tekmece v tej poslednji noči svojega dekliskoga življenja. S svojo rožnato lepoto bo očarala vse mlade in stare fanate, ter bo ravnatko nevarna za oženjence; radi tega priporočamo mladim damam in gospe, da ne puste moških samih na to maskarado. Dama same pa skrbite za primerno cvetno masko, da bodete poleg grajščakov Milenke tudi zbujaše pozornost na tem večeru in da bodete tekmovalce v lepoti in dobroti ter se vžubljate pri plesalcih v lepem grašču med cvetjem in prirodo.

Ze pri vstopu v Taborski grad v avli, katere bo vsa v cvetju in zelenju, dospemo po dveh dvorednih v grajsko dvorišče (dvorano), katero bo očarala naše občinstvo. Vonj cvetja, silovitost barv, sočnina svotloba in pogled na ta celotni rožnati raj bo priklenil srca vseh — na to nebesko naravo. Stali bomo pred razkošnim gradicem, kjer bo zbrana vsa grajska gospoda z lepo nevesto Milenko. Grad gradom v paviljonu bo sviral grajska muzika poskočne komade, vse bo rajalo in uživalo. V daljavi se bodo razprostirali parki cvetja, senčna sprehajališča, bogati govodri in livade ter v daljavi se bodo oglašale ptičice s svojim milim petjem. Kolikor je sposobna človeška roka, vse je storila za to prireditve; zato tudi zasluž upoštevanje ljubljanskega občinstva in naj bo na Taborskem gradu zbra-

no vse in predvsem tisti, kateri ljubijo krasoto narave in prirode.

Poklonite se na pustno soboto naši in Vaši krasotici Milenki, katere se poslavlja iz dekliske dobe ter ostane tudi v naprej Vaša, a spomin na ta večer ostane njej kakor tudi vsem posetnikom trajen in nepozabljien.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama: Potek, 1. februarja: Utopljenca, premijera. Prem. absona. Sobota, 2. ob 15. pop. Krog s kredo. Ljudska pred. pri znač. cenah. Izven. ob 20. zvečer: Volpone. Izven. Nedelja, 3. ob 15. uri pop. Peterčkove poslednje sanje. Ljud. pred. pri znač. cenah. Izven. ob 20. zvečer: Utopljenca. Izven. Ponedeljek, 4. Volpone. C. Torek, 5. zaprtje. Sreda, 6. Utopljenca. A. Četrtek 7., zaprtje.

Opera. Potek, 1.: Zaljubljen v tri oranže. D. Sobota, 2.: ob 15. pop. Pri treh mladenkah. Ljud. pred. pri znač. cenah. Izven. ob 20. Trubadur. Ljudska pred. pri znač. cenah. Izven. Nedelja, 3.: ob 15. pop. Jonny svira. Ljud. pred. pri znač. cenah. Izven. Ponedeljek, 4., zaprtje. Torek, 5.: Ljubezni treh kraljev. B. Sreda, 6.: Jonny svira. D. Četrtek, 7.: Osmop Lambertier. Gostovanje Gajdarova. Izv.

Rogozovo gostovanje v Pragi

Zvonimir Rogoz je gostoval 28. jan. v Pragi v Stavovskem divadlu in sicer v vlogi kneza Miškina v Dostojevskega »Idijot«. V oktobru 1927 je gostoval v Pragi v vlogi Hamleta. Vsi češki listi proučujejo o njegovem gostovanju zelo laskeve kritike. Tako piše »Narodna Politika« med drugim: Rogozovo gostovanje so tem zanimivejša in njegova naloga tem težja, ker nam ustvarja vedno postav, ki je še preveč živa v našem spominu od uspešne in sijajne interpretacije njegovega češkega tovariša Edvarda Kobouta. Rogoz je bil pravi svitez postavce, kakor ga vidi Agaja Ivanovna. Njegov prizor pri Japantševih, kjer pripoveduje o obsojencu na morišču, ali prizor v stanovanju Rogožina, kjer se izpoveduje iz svoje ljubezni in vere, je igralo in čustveno mogočno podan in priča o fini in distinguirani umetnosti, ki ima svojo notranjo silo in privlačnost. Rogoz je igral Miškina češko s čudovito glasilno izgovorjavo in pravilnim naglasom. Millega gosta je sprejelo občinstvo z navdušenjem in iskrenimi ovacijami in po petem prizoru je dobil krasne vence in šopke.

Lidove Noviny« pišejo: Zvonimir Rogoz, odlični slovenski igralec in režiser Narodnega gledališča v Ljubljani, je nastopil kot gost v ponedeljek v Stavovskem divadlu, kjer je igral vlogo kneza Miškina v Dostojevskega »Idijot«. Rogoz je spoznalo praško občinstvo že v »Hamletu«. To pot je imel svojo veliko vlogo komplicirane psihologije, otežekeno tudi s tem, da je govoril češko. Tembolji je treba občudovati njegov dobro premišljeni in fini nastop, ki je dosegel vrhunec v prizoru, ko privede Rogožin po umoru Anastazije Filipovne Miškina v svoje stanovanje in mu pokaže truplo. Rogozov Miškin je nežen, dobrodušen, dober in mehak, svoje stavke izgovarja v nekoliko zategnjenih samoglasnikih, z melodičnim, tihim glasom. Igra v pritenjenih poltonih z vzdržnostjo, ki samo stopnjuje učinek. V organizizmu ansambla njegov nastop ni bil tuje telo.

Dramska premijera. Danes v petek zvečer je v ljubljanski dramati premijera Nestroyeve trojejanjske veseligrce »Utopljenca« v režiji prof. g. Sesta. Posamezne vloge so v rokah g. Medvedove, gđ. Raskarjeve in gđ. Gabrijelečeve ter g. Levčarja, Cosarja, Kralja, Skrbinska, Zelaznika, Gregorina, Jermana, Pluta, Sancina, Kaulčerja, Potokarja in Pahorja. V igro je vpletenih tudi par kupletov, katere spremlja muzika Dravske divizijske oblasti.

Gostovanje slavnega ruskega umetnika Gajdarova v Ljubljani se vrši definitivno v četrtek dne 7. t. m. Gajdarov nastopi z g. Olgo Gavrovska v dramo »Gospod Lambertier«. Uprava prosi vse one p. n. gledališče intrinsece, ki so si rezervirali pri blagajni vstopnice za to gostovanje, da jih dvignejo sigurno do torka zvečer. Od tega dne dalje se vstopnice nikomur več ne hranijo.

Gostovanje opernega pevca g. Ljubke Iličice v ljubljanski operi začelja koncem prihodnjega tedna. Natančni red predstav javimo v kratkem, kar se tiče dneva, opera pa so že določene, in sicer Carmen, Tosca, Manon, Votponice so že v predprodaji pri dnevni blagajni in operi.

Prokofjeva opera »Zaljubljen v tri oranže« se poje nočoj v petek dne 1. februarja v ljubljanski operi za abonente reda D. Džigira kapelnik g. Štrifot, režira g. prof. Sest. Zasedba običajna.

Ljubljanska drama. V soboto in nedeljo so v ljubljanski dramati štiri predstave. V soboto popoldne ob 15. uri interesantna drama iz kitajskega življenja »Krog s kredo«, ki je imela v letošnji sezoni največji uspeh. Zvečer stara angleška komedija »Volpone«. V nedeljo popoldne ob treh se igra za otroke zadnjakrat v letošnji sezoni Peterčkove poslednje sanje. Zvečer pa je prva prizor Nestroyeve veseligrce s petjem »Utopljenca«. Obe popoldanski predstavi sta ljudski pri izredno znižanih cenah.

Ljubljanska opera ima v soboto in nedeljo tri predstave. V soboto popoldne ob 15. uri se poje Schubert-Bertejeva opereta »Pri treh mladenkah« z g. Banovcem kot Schubertom, Zvečer ob pol 20. pa Verdijeva opera »Trubadur« z g. Villan - Kunčevom v glavni ženski vlogi Leonore. V ostalih vlogah sodelujejo g. Thieryjeva in ga Ribičeva ter g. Kovač, Primožič, Rumpelj, Mohorič, Simončič in Sekula. V nedeljo popoldne ob 15. uri se poje moderna Kfeneška opera »Jonny svira« z g. Jankom v glavni in natslovni vlogi zamorca Jonnyja. Vse tri predstave so ljudske pri znižanih opernih cenah.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Petek, 1. februarja 1929; katoličani: Ignac; pravoslavni: 19. januarja. Makarij.

Jutri: Sobota, 2. februarja 1929; katoličani: Svečnica; pravoslavni: 20. januarja. Jevtmije.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Drama: »Utopljenec«.
Opera: »Zaljubljen v tri oranže«.
Kino Matica: »Grešna strast«.
Kino Ideal: »Zapečatena usta«.
Reduta SK Ilirije v Unioni.
Zeleznikarski ples in mednarodna mask. rada na Taboru.

PRIREDITVE V SOBOTO

Drama: Ob 15.: »Krog s kredo«. Ob 20.: »Volpone«.
Opera: Ob 15.: »Pri treh mladenkah«. Ob pol 20.: »Trubadur«.
Kino Matica: »Grešna strast«.
Kino Ideal: »Zapečatena usta«.
Lovski ples na Taboru.

PRIREDITVE V NEDELJO

Drama: Ob 15.: »Peterčkove poslednje sanje«. Ob 20.: »Utopljenca«.
Opera: Ob 15.: »Jonny svira«.
Kino Matica: »Grešna strast«.
Kino Ideal: »Zapečatena usta«.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Sušnik, Marijn trg; Kurait, Gosposvetska cesta.
Jutri in v nedeljo: Trnkoczy, Mesni trg; Ramor, Miklošičeva cesta.

Transfuzija krvi v Sarajevu

V sarajevski bolnici leži že delj časa travniški muslimanski svečenik Sakib Korkut. Svečenik se je moral podvreči operaciji. Ze pred poltruhim mesecem je Korkut prebolel težko pljučnico in vnetje reberne mreže. Ko je že okrevljal, so zdravniki ugotovili, da ima svečenik slabe mandlje, ki mu kvarijo kri.

Kmalu so Korkuta ponovno operirali in mu izrezali mandlje. Po tej operaciji pa stanje bolnika nikakor ni zboljšalo. Od dne do dne se je čutil slabšega in večkrat je krvavel. Vsa prizadevanja zdravnikov, da bi mu ustavili kri, so bila brezuspešna. Korkut, ki je sploh slabokrvnen, je izgubil mnogo krvi in njegovo stanje je bilo vedno bolj kritično. Zdravniki so ga ponovno pregledali in ugotovili, da bo v kratkem podlegel, če mu ne dovedejo nove krvi. O tem je bil takoj obveščen svečenikov brat Derviš, bivši načelnik v ministrstvu ver, sedaj kustos sarajevskega muzeja.

— Ali bi bili pripravljeni posoditi vašemu bratu nekaj krvi? je vprašal zdravnik kustosa telefončno iz bolnice.

— Zelo radi bi pomagal svojemu bratu, je odgovoril Derviš, ki mu je bilo drago, da more s svojo krvjo preprečiti bratovo smrt.

Kmalu je Derviš sedel v avto in se odpeljal v bolnico. Zdravniki so pripravili vse potrebno za transfuzijo krvi. Odprli so žilo Dervišu na levi roki in žilo njegovega bolnega brata na desni roki. Transfuzija je trajala dve minuti. V tem času je dobil Sakib efendi Korkut od svojega zdravega brata 250 ccm zdrave krvi.

Po operaciji so zdravniki zavezali obojina ranci na roki. Med transfuzijo ništa čutila nobenih bolečin.

Po transfuziji se je stanje Sakiba Korkuta obrnilo takoj na bolje. Vidno so se mu vračale moči na veliko veselje vseh njegovih prijateljev in znancev.

Radioprogram

Ponedeljek, 4. febr.: 20: Blejski letoviški orkester iz L. 1927 pod vodstvom prof. Jeraja: 1. Foerster: Uvertura k »Gorenjskemu slavšku«. 2. Mendelsohn: Tihina morja (avertura); 3. Puccini: »Tosca« — fantazija; 4. Lehar: Priznik Ciganov — avertura; 5. Boito: Mephistofeles; 6. Nodbal: Valse triste; 7. E. Ipavec: Uvertura k operi »Teharski plemiči«; 8. Smetana: »Predna nevesta« — antažija. Radio-orkester. 22: Poročila in časovna napoved.

Torek, 5. febr.: 20: Slovenski klavirski večer ge. Oster: Valčarke: 1. Zepič: Sonatina; 2. Oster: Preljudi in valček; 3. Mirč: Jugoslav. rapodijs; 4. Villhar: Kolo; 5. Pavčič: Pesem; 6. Mirč: Capriccio; 7. Villhar: Scherzo; 8. Premr: Otroški ples; 9. Oster: Valček in korčunica; 10. Kogoj: Prva solita; 11. Prohazka: Silhuette; 12. Prohazka: Promenada iz cikla »Karneval«; 13. Villhar: Gavotta; 14. Mirč: Instrukce; 15. Mirč: Bagatelle. Radio-orkester. 22: Poročila in časovna napoved.

Snori

— Motokolesarski klub Ilirija v Ljubljani priredi v nedeljo dne 3. t. m. prvič v Jugoslaviji motokiljoring na progi Brezovica - Vič pri Ljubljani. Smučarski sport se je v zadnjih letih zelo razvil, motorno kolo, včasih porabno samo za poletni sport, je postalo pravo prometno sredstvo tudi po zimni. Naravno je, da sportni duh in žilavost iščeta udeleževanja tudi po zimi in tako je prišlo do prve skijoring prireditve v Jugoslaviji. Sodeč po številnih prijavah in ugodnih rezultatih treninga obeta biti ta prireditve ne samo za tekmovalce, ampak tudi za gledalce zelo zanimiva. Sportna organizacija in časomerstvo je v rokah izkušenih sportovkov. Posebno zanimiva utegne biti slika na cilju. Cilj se nahaja pri gostilni »Kušar« pri Dolgem mostu ob Tržaški cesti (km 4.—) Obiskovalci dirke se lahko poslužijo brezoviškega avtobusa. Začetek tekme ob 14.30.

— Motokolesarski klub Ilirija v Ljubljani. Sestanek motokiljoring in smučarjev, ki so se prijavili za moto - skijoring, se vrši v soboto (na Svečnico) ob 10. uri popoldne v kavarni Evropa. Obenem se vrši zaključek prijav. — Upravni odbor.

— Smučarski odsek Sokola I. priredi v nedeljo izlet v Velike Lašče in od tam preko Blok v Cirknico in Rakek, od koder je povratek v Ljubljano. Odhod z glavnega kolodvora zjutraj ob 7.33. Zdravo!

Kaj pričakujejo od letošnjega karnevala

S kakšnimi občutki sprejemajo Ljubljančani princa Karnevala. — Eni se ga vesele, drugim pa ni dobrodošel.

Ljubljana, 1. februarja.

V kratkem se bo tudi v Ljubljani vrstila reduta za reduto, ki vzbujajo po svojih reklamnih sredstvih že sedaj veliko zanimanje. Da zvemo, kaj pričakuje Ljubljana od letošnjega karnevala, smo se obrnili na nekatere Ljubljančane in si zabeležili nekaj najbolj zanimivih odgovorov.

Mož očarljive žene

Moja žena misli, da se ne sme vršiti nobena reduta brez nje. Že zdaj, ko se karnevalsko življenje še ni pričelo, ima zabeleženih več redut, ki se jih hoče udeležiti za vsako ceno. Samo na sebi ni to nič hudega. Toda kar mi ne gre v glavo, je to, da hoče imeti za vsako reduto novo obleko. Že itak tičim do vratu v dolgovi, če pojde pa tako naprej, mi preti v najkrajšem času katastrofa. Žena mi dokazuje, da zdaj ženska obleka ne stane dosti, da zadostuje zanjo kaj malo blaga. Čim bolj je pa toaletna »gola«, tem dražja je. Pravijo da je moja žena očarljiva. Potemtakem delam dolgove zanjo, da mi bo čimprej nastavila rogove. Že zdaj se vsako jutro prijemljam za glavo in tipam, če so mi že zrastle. Pri tem pa seveda pozabljam, da imajo ti rogovi to fatalnost, da jih vidi

dolžni pri obratnem kapitulu. Zdal lahko delate le če imate trdna tla pod seboj. Moje karnevalsko razpoloženje je v precejšnji meri odvisno od tega kako se bodo oglašale pri meni stranke zdal po prvem.

Tovarniški delavec

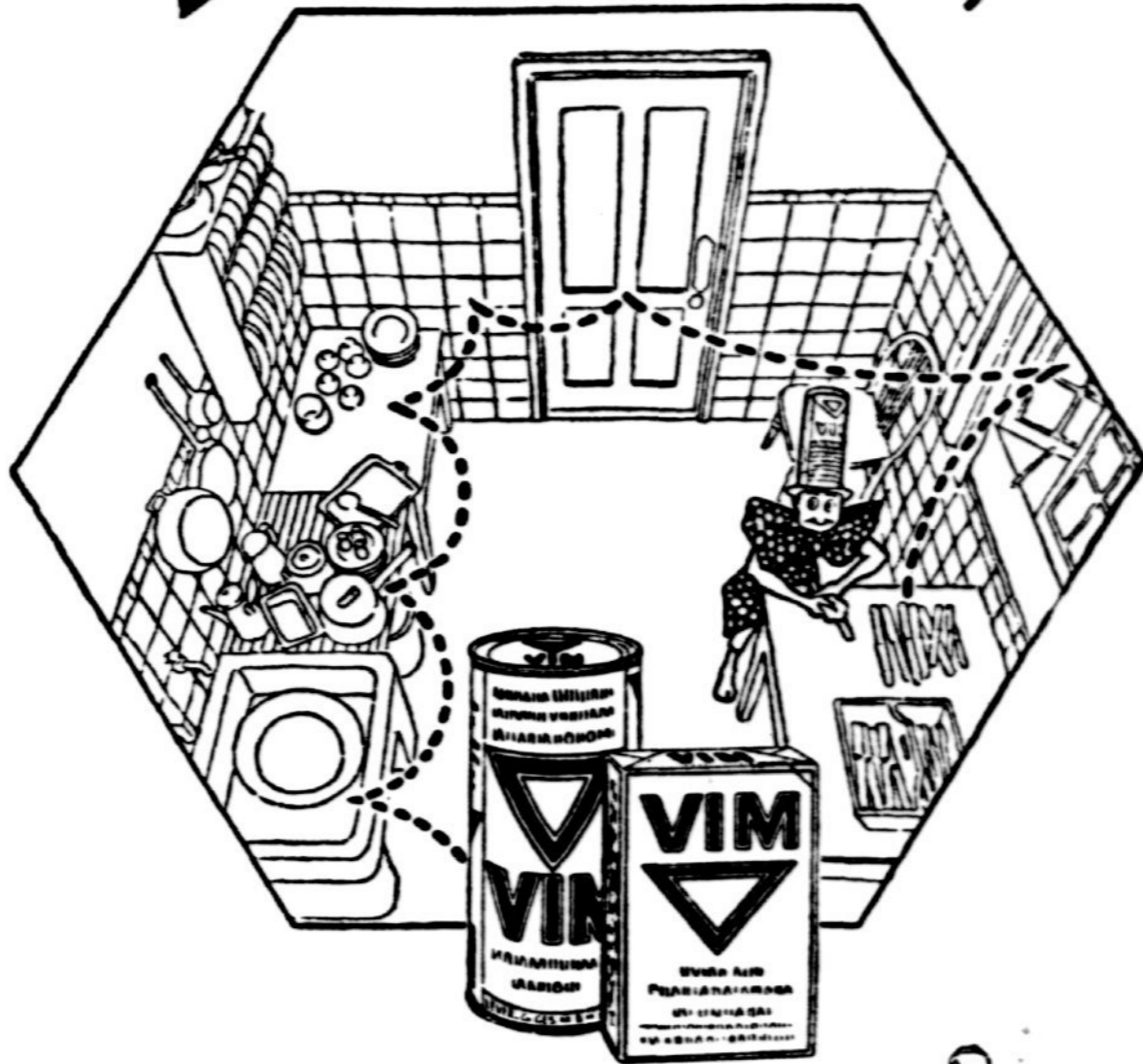
Veselim se lepih trenutkov, ki jih bom preživel v predmestnih gostilnah v družbi deklet in žen. Vse leto me mučilo eksistenčne skrbi, v predpustu pa je čas, da se jih otresem in se zavem, da je življenje ustvarjeno tudi za nas revne proletarce.

Sivilja s kostumom šampanjske steklenice

Kdo ne kopni po bučnem princu Karnevalu? Vse leto smo več ali manj rezni umerjeni, skoro dostojanstveni — ne smejte se še nekoliko pretiravam — da mi čuda če občutimo vsaj za kratek čas potrebo, da odpremo ventil naših pritajenih in potlačanih želja in da potisnemo na stran vsa naša bedasta serijoznost. — naj jo vrzemo.

Iz krvi in mesa smo živce imamo in dušo. In vendar nas življenje zapira v dejavnic, urade tovarne, kuhinje, šole, trgovine — vedno med štiri stene da delam.

ZA VSE V KUHINJI

Vedno je v svojem elementu, snaži in čisti vse in ne samo v kuhinji temveč po celi hiši: Lesene stene, pečnice, tla, posode, jedilni pribor, okna, vse kovine itd. Sicer Vam ne prihrani vso čiščenje v stanovanju, vendar pa Vam neprimerno olajšuje delo. Malo Vima na vlažni krpi zadostuje — in Vaša kuhinja se bližiči čistote.

VIM

SNAŽI VSE!

Proizvod tovarne Lux.

Naši smučarji na štirih frontah

Elita naših smučarjev tekmuje na Češkoslovaškem, v Nemčiji, na Poljskem in v Franciji. — Velik razmah zimskega, zlasti pa smučarskega sporta v Sloveniji.

Ne na štirih, temveč celo na petih frontah se bitejo letos naši smučarji kajti tekmovalstva v Rumuniji so že končana in naša smučarska vrsta, ki je dosegla lepe uspehe, tekmuje baš te dni v Klingenthalu v Nemčiji, kjer se vrše tekme za nemško državno prvenstvo.

Pa ne samo v Nemčiji, marveč tudi v Franciji, na Poljskem in na Češkoslovaškem nas bodo letos zastopali naši vrli fantje v težkih mednarodnih tekmovalnih. V Visoki Tatiri se pomerijo s Poljaki, ki so poleg naših povabili tudi druge, ob Strbskem Plesu tekmujejo z brati Čehi, v Pirenejskih se spoprimajo s Francozi in Italijani. Na vseh teh tekмах nastopijo tudi tekmovalci drugih držav.

Konkurenca bo torej huda. Odločilna bo energija vztrajnost, jekleni živci in volja do zmage. Naši so si tega svesti in so se dobro pripravili v kolikor so pač dopuščale razne okolnosti — čas zlasti pa gmotna sredstva. V težki mednarodni konkurenci seveda naši ne bodo prvi kajti nedostaja jim treninga dovolj tehnične znanja in tudi denarja obenem je pa treba pomisliti, da je naš sport, zlasti pa smučarski zelo mlad.

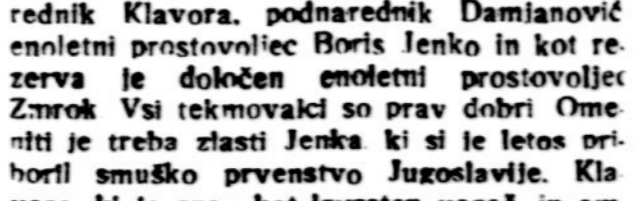
Toda kljub temu ni treba kloniti glave. Prepričani smo, da nas bodo naši smučarji v tujni častno zastopali morda bolje nego se nadejamo. To so pokazale že prve mednarodne tekme v Rumuniji, kjer se je našim tekmovalcem posrečilo izvozovati si dve krásni zaporedni zmagi. Tekmovalne vrste, ki jih je izbral IZSS tvorijo po letih sicer mladi, a po solidnem znanju zelo dobri tekmovalci, ki bodo renomiranim inozemskim tekmovalcem nedvomno delali hude preglavice.

Jugoslovnski zimsko - sportni savez kot vrhovna zimsko - sportna instanca je te dni sestavil naše tekmovalne vrste, ki nas bodo zastopale v tujni V prvi vrsti je upošteval je najboljši in razumljivo je da se brata Janša zlasti pa loško udeležita vseh tekem. Brata Janša in dr. Stane Kmer so nas zastopali v Rumuniji in vsi trije sodelujejo tudi pri tekmah za nemško državno prvenstvo v Nemčiji.

Iz Nemčije odpotujejo vsi trije na Poljsko, kjer se vrše v prekrasnem zimsko - sportnem letovišču Zakopane od 3 do 9 februarja tekme za poljsko državno prvenstvo. Teh tekem se udeležita tudi Godec ki potuje prihodnje dni skupno z dr. Pircem kot zastopnikom IZSS na Poljsko. Brata Janša in Godec odpotujeta nato v Francijo, kjer se vrše prvenstvena tekmovalna od 13 do 27 februarja v Superbaenu v Pirenejskih dočim gre dr. Kmer na Češkoslovaško, kjer se mu pridruži tudi Boris Jenko in Kmer se udeležita tekmovalni ob Strbskem Plesu. Za tekmovalca je bil določen v kolikor smo informirani, tud Boris Režek, ki pa se sodelovanje odbovuje dal S tem so bile naše tekmovalne vrste precej prizadete, zakaj Režek je gotovo med našimi najboljšimi smučarji.

Naša vojska

Tudi naša vojska ni držala čez zimo rok križem. Vojski so pridno trenirali in posledica je da se naša vojska smučarska ekipa udeležila mednarodnih vojaških tekem v Zakopanih od 8 do 10 februarja. Dne 10 februarja startajo vojski prvič. Naše patrulje tvorijo poročnik Predoivič, narednik Klavora, podnarednik Damjanovič, enoletni prostovoljec Boris Jenko in kot rezerva je določen enoletni prostovoljec Zmrok. Vsi tekmovalci so prav dobri. Ometiti je treba zlasti Jenka, ki si je letos priboril smučsko prvenstvo Jugoslavije. Klavora, ki je znan kot izvrsten vozač, in ambicioznega poročnika Predoiviča. Tudi ostala dva sta prav dobra. Armadno poveljstvo in v svesti si da je tekmovalni izredne važnosti za prestiž naše vojske vojske popolnoma nanovo opremilo. Upa no da nas bo tudi naša vojska častno zastopala v mednarodnem tekmovalstvu. Voja-

skih tekem se udeležijo Poljaki, Jugoslovanci, Čehi, Francozi in Rumuni. Vojski odrijejo iz Kranjske gore, kjer so trenirali že te dni na Poljsko.

Razvoj zimskega sporta v Sloveniji

Izredno ugodna zima je mnogo pripomogla, da se le letos zanimanje za zimski sport in zimsko turistiko, ki je bilo že prejšnja leta veliko, še povečalo. Predvsem veliko to za smučarstvo, kajti vrste smučarjev naraščajo od dne do dne in lahko rečemo da je zdaj v Sloveniji že nad 4000 aktivnih smučarjev. To seveda pomeni velik napredek če pomislimo da je bil pred vojno sport pri nas skoro popolnoma neznan in da je bil prva leta po vojni fele v po vojnih Razveseljivo je zlasti dejstvo da je postal smučanje ideal mladine ki vedno bolj stoji v prsto naravo. Kako smučarske ideje stalno pridobiva na terenu in kako prodra tudi na kmete, dokazuje najboljše dej-

stvo, da se je IZSS letos praviilo skoli 20 novih klubov iz vseh krajev Slovenije. Tako so bili ustanovljeni novi smučarski klubi v Ljubljani (Ljubljana), v Gorah pri Bledu, v Bohinju, na Dolenem, dalje eden iz Sarajeva in za saveznega člana je bila sprejeta tudi snižka »Viktorija«.

Najbolj se seveda razvija smučarstvo v mestih zelo se širi v nedotakljenih mestih, zlasti na Gorenškem, pa tudi med našimi gmeti, ki so sicer konservativni, le dokaj razumevalni za ta krásen zimski sport.

Milostiva na smučeh

Tudi milostiva se je začela navduševati za smučanje. Saj ji vendar tega nihče ne bo zameril. Čeravno ima že štiri križe na hrbtu in čeprav že nima kšerklca pliške na venčku maturantov. Nu veste in haš a venček je bil povod da se je milostiva določila za smuč.

Venček in smučil kako gre to vku, poče kdo. Nu pa vam povemo da ne boš te ugibali. Venček je bil namreč v soboto, Milostiva ki je deloma gardirala deloma se zahvalava po svoje — miš se namreč za foksotrote in tange prav nič ne navdušuje — se je pridno sukala do štirih zjutraj. Potem je odšla domov.

Očividno pa ji ni bilo zadosti, zakaj v nedeljo jo je premočila še ena zabava — kaj veste kako je zdaj v predpustu — in se je zahvalava še eno noč. Kar do štirih.

Popoldne je razstavljal hud maček »Miau, miau« in godralja in milostiva je bilo ella neprijetno. Po trehno jo je štípalo po glavi in se pa šumelo. Požrla je aspirin in piramidon, antiliponin in kakor se pač vsa ta roba imenuje, izpilja je več skodelic čaja, kameležnega in omega tavžentroz, ki pa je pripravila Meta. Pa vse ni nič pomagalo, muc je ostal neugnan.

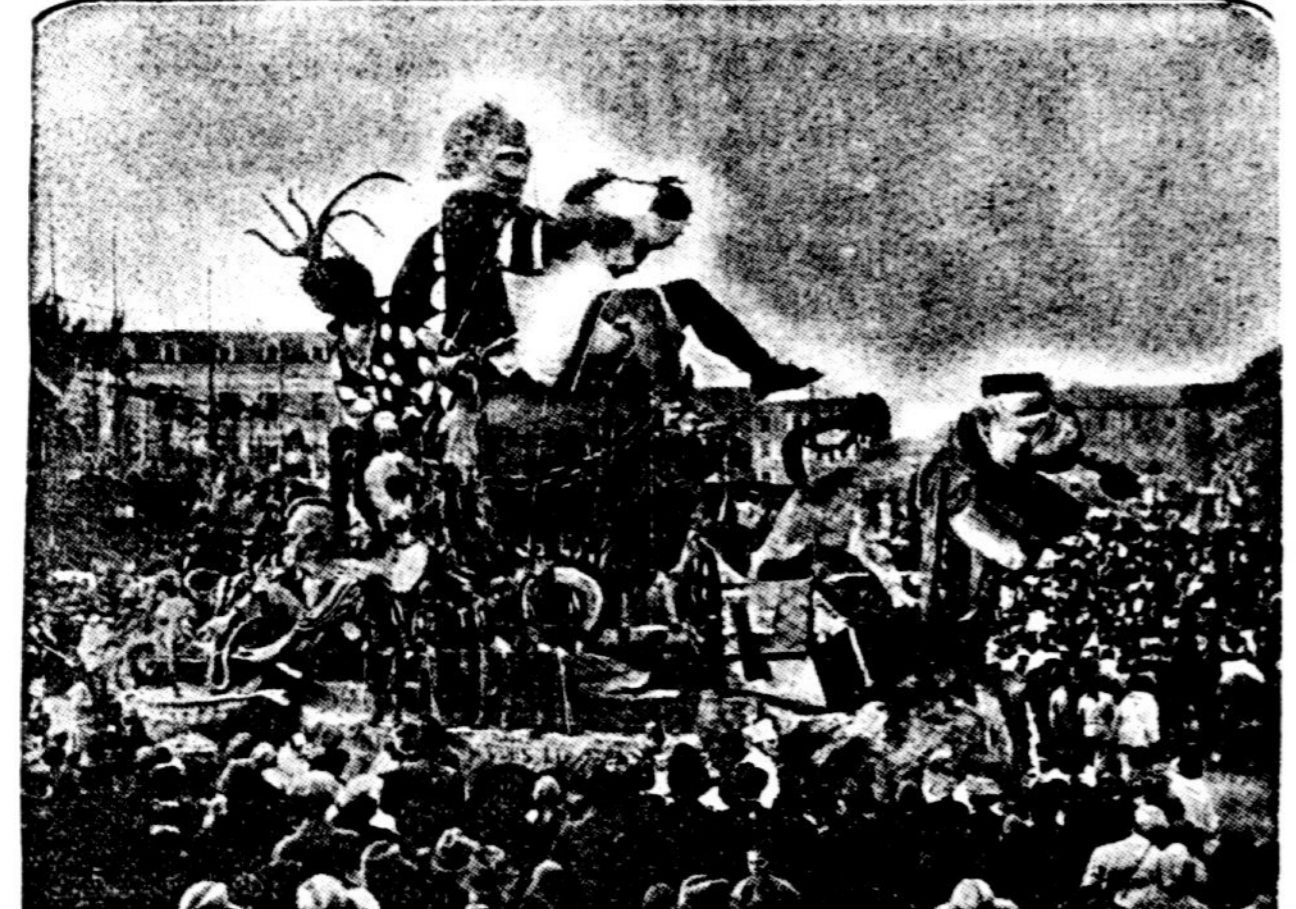
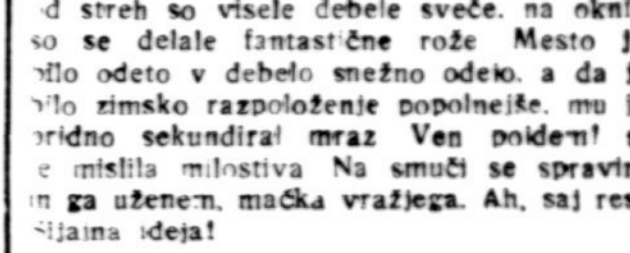
Milostiva je bila vsa divja in ugibala je, kako bi se otresla muca. Pa ji je šinila v glavo srečna misel. Zunaj je pritisnil mraz, d streh so visle debele sveče, na oknih so se delale fantastične rože. Mesto je bilo odeto in debelo snežno odejo, a da je bilo zimsko razpoloženje popolneje, mu je pridno sekundiral mraz. Ven poidem! si je mislila milostiva. Na smučeh se spravim in ga užujem, mačka vražjeja. Ah, saj rest! Najina ideja!

In je odšla milostiva pod Tivoli v močvirnih hladnih smučarskih dokolenicah in a hčerkinji smučil. Do Čada je šla kar peš. Ne gre, da bi se začel tekmovalni javni Potem si je nataknila smučil se jnnaško postavila na noze in pograbila palci. Malo tremje se sicer imela in srce ji je močnejše utripalo. Enkrat pa vendar moram začeti in mislim da že nekako poide. si je mislila in poznala se je po snegu da se je kar kadilo za njo. Ker pa se nohen moister ni padel z neba in ker milostiva ni imela porina ob obvladavanju telesa, o smučarski ekvilibristiki kakor ji je tudi bila beseda tehnika — vsaj v smučarskem pogledu — španska vas se je dogodilo da le nemadoma šinila z nogami kviku in da se je zadnji del zaril v sneg. Če je bil to »telemark« ali »kristianina« se ni dalo ugotoviti in ždi se, da skoki te vrste še niso zabeleženi v smučarski terminologiji.

»Ah was, Übung machi den Meister«, je menila milostiva s težavo se je pobirala in kobacala iz snega in se po dolgem naporu zopet postavila na noge. Poskusila je že enkrat svojo srečo še enkrat je smučnila po snegu nizdol in še enkrat so šle nožice z vsemi utenzijami vred kviku. Zapiralo in zakadilo se je po snegu in je ležala milostiva zveržena nalik parafraju v snegu.

»Za orknt« je delal star Ljubljčanec ki je radovedno motril razmeroma zastavno milostivo in kateremu so nene ekteravrance in autnomorrali očividno zelo ugajale. Milostiva si pa ni pustila kvariti veselja, marveč se je srečno kobacala iz snega in nadaljevala svoje umetniške produkcije. Tempo je bil sicer večjih nrov, neblonki vlna škoda je bila v tem da je namesto smučil trnela zadnja nlat kateri je milostiva »hote dajala prednost«.

Demov je prišla milostiva sicer nekoliko pomoljena in oteklega nosu mačka je pa le ugnala in sicer temeljito.

Princa Karnevala vozijo v Nici v slavnostnem sprevodu.

vsak in nazadnje šele oni, na čigar glavni rasto. Kakor vidite, se mi ne obeta nič dobrega.

Ljubljanski Don Juan

Redute so imele svojčas ta namen, da so ljudje na njih izpraznili do dna čašo veselja in korakali brez maske skozi pisano vrvenje karnevala. Da so to dosegli, so si nadedli maske, kakor še zdaj delajo. Mnenja sem, da so se redute preživele, čeprav ni o tem v Ljubljani še sledu. Zdal se lahko izživljam, kadar hočem in ko dosežem svoj cilj, se lahko tudi pokazem takšnega, kakršen sem v resnici. Redut se bom kajpak vseh udeležil, ker pričakujem, da se bom seznanil z mnogimi krasoticami, ki jih doslej še nisem poznal.

Slikar, ki obhaja 60-letnico

Če bi ne bil v žiriji za presojo, katere ljubljanske tvrdke bodo imele najlepše izlozbe, se morda sploh ne bi spomnil predpusta. Videti je, da se bom moral ukvarjati z intervjuvanti, ki bodo hoteli vedeti vse mogoče stvari iz mojega življenja.

Bančna uradnica z modernimi nazori

Moje sovrstnice se zelo vesele bližajočih se redut in že vnaprej računajo, kako se bodo postavile s toaletami. Če sem odkritostna, moram priznati, da je marsikateri od tega, da bi naša sorodna duša. Memi ne pride niti v sanjah na misel, da bi stopila, čeprav maskirana, k tujem človeku in mu rekla: »Ti«. Če se mi hoče plesa, poidem v bar in si izberem svojo družbo. Kadar se mi bo na zahotel moškega, ga bom hotela dobro poznati od nog do glave, prej se sploh ne bom spustila z njim v intimnosti.

Uradnik z ženo, ki se dolgočasi

Ene ali dveh redut se bom na vsak način udeležil že zaradi žene, ki ji je, to prav rad priznam, večkrat pošteno dolgčas. In mi čuda, kajti presedi vam po cele dneve in tedne doma in zve o tem, kaj se godi v Ljubljani, šele iz časopisov. Tolažim jo, da bodo že se nastali boljši časi, toda ne da si ničesar dopovedati. Dala si je delati po najnovejšem vzorcu novo obleko, za katero bom moral plačevati pol leta obroke. Zaradi teh izdatkov poide zdaj moja kavarna rakom živžgat. Pustil bi jo samo na ples, ker mi ni dosti do redut. Toda če že imam stroške, zakaj ne bi imel tudi jaz nekaj od zabave. Vem da za bom že zopet polomil, toda kaj morem za to, da sem pust kot osat.

Trgovec z modnimi potrebščinami

Konzum je približno tako velik, kakor je bil lani, morda za spoznanje večji. Vse bi bilo dobro, samo če bi ne bilo toliko na kredu. Dobil bom od vseh denar, križ pa je

v tem, da mi manjka toliko, kolikor so mi tam, kakor stroj ves dan eno in isto. Poleg tega nas tarejo vse mogoče skrbi ali kakor se že zovejo »radosti življenja«. Zakaj naj bi se torej upirali žejli, da vsaj enkrat na leto vržemo vse to proč in da se pridružimo ljudem, ki so prav tako naredili in kličejo Karnevalu, sipajočemu okoli sebe opojnost in pozabljenje, — temu princu, ljudskemu dobrotniku.

Maske, kako lepe so! Koliko svobode in naslad nam obeta mala svižna krplca! Mislim, da si ne bom orav nič škodovala, če vam razodenem da sem si napravila kostum »šampanjske steklenice«. Iz rdečega moireja je, na glavji bom nosila zlato čepico z rdečimi resami, v rokah bom držala steklenico, imela bom do dve švedske rokavice od prs doli pa bom imela »šito« v krilo pupo s šampanjsko steklenico v roki.

Imam mnogo kavalrirov, ki pa se vsi po tvarjajo Nemara naidem na letošnjem karnevalu moža, ki me bo očaral s svojo priprostostjo in naravnostjo in s katerim bi se prav rada poročila. Zakaj ne bi tudi ženske izbirale, kakor delajo brez ženitarnja moški? V tem ne vidim nič slabega, zlasti če pomislim na vse, kar mi pripovedujejo poročene gospe.

Sportno navdahnjena Ljubljanka

Ne udeležim se nobene redute. Škoda zanje denarja in časa. Raje bom hodila pod Rožnik, da se čimprej naučim smučati. Vesele občutim le za sport. Komaj čakam, da napoši pomlad, ko se bom vadila v tenisu in poletje ko bom zopet pretičala po cele popoldneve na Savi ali na Sorci.

85 letna starka v zavetišču

Kadar nastopi predpust, se spominjam davno minulih veselih dni in v takih trenutkih mi je tako hudo da vam ne morem povedati. Nekeč sem bila mlada, služila sem pri samih boljših družinah, privoščila sem si vsako zabavo in kaj imam zdaj od tega? Zapuščena od vseh čakam tu v zavetišču kdaj me odreši smrt trpljenja.

Muzikant, angažiran za vsak večer

Angažiran sem za vsak večer in godel bom, da me bodo boleli prsti. Precej cvenka bo in upam, da se mi bo nudil proti jutru tudi marsikak ljubavni romanček.

Plaćilni natakar

Pri črnih kavah ne zneso naptina toliko kolikor pričakujem. Na redutah bo v tem pogledu bolje. Letos se nam obeta večja žetev, tako vsaj kaže naš barometer.

Reporter «Slovenskega Naroda»

Zdal za predpust bom spet brusil pete da bo veselje. Toda kaj malo bom imel od tega. Komaj se bom vživel v eno reduto, bom že moral na drugo, da ne bo drugi dan zamere.

DANES reduta S. K. ILIRIJE v Unionu

Dnevne vesti.

— Iz državne službe. Odsučenj so iz državne službe varnostni stražnik-zvornik pri oddelku državne varnostne straže v Mariboru Pavel Šešerko, zvanica pri policijskem komisariatu v Mariboru Olga Turk in služitelj pri sreskem poglavarju v Ptufju Anton Petek.

— Iz zdravniške službe. V imenik zdravniške zbornice za Slovenijo je bil vpisan sanitetni kapitan v Mariboru dr. Ljudevit Deže.

— Razpisana sodna služba. Pri okrajnem sodišču na Vrhniki se odda mesto zvanika - pisarniškega pomočnika odnosno pomožnega pisarja - dnevnika. Prošnje je treba vložiti do 20. t. m.

— Himen. Poročila sta se danes širom Slovenije znani sportnik g. Valter Stutz, kar. zobotehnik v Kamniku, z gđ. Minko Bertonec iz ugledne rodbine v Domžalah. Miademu paru iskreno čestitamo!

— Nalezljive bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti. Od 8. do 14. januarja je bilo v ljubljanski oblasti 17 slučajev tifuznih bolezni, 54 griže, 279 ospic, 22 davice, 7 šena, 9 hripe, 1 griže in 1 nalezljivega vnetja možganov. V mariborski oblasti je bilo v istem času 20 slučajev mumps, 9 tifuznih bolezni, 126 ospic, 45 skratinke, 15 davice, 3 dušilivega kašlja in 5 šena.

— Zivske kužne bolezni v mariborski oblasti. 28. januarja je bilo v mariborski oblasti 18 slučajev sivinske kuge, 1 vranicega prisada in 1 mehurčastega izpušča goveda.

— Statistika dijakov meščanskih šol. Prosvetno ministristvo je naročilo vsem ravnateljem meščanskih šol, da mu pošljejo potom prosvetnih oddelkov podatke o številu dijakov začetkom šolskega leta, o razdelitvi učnih predmetov, o nadaljnjem šolanju absolventov 4. razreda in poročilo o vsakem četrtletju. Ti podatki so ministristvu potrebni za statistiko.

Železničarji Vas vabijo danes na TABOR na „Mednarodno maškarado“ ZACETEK OB 20. URI VSTOP 10 DIN 231

— Naš zastopnik v mednarodnem statističnem inštitutu. Mednarodni statistični inštitut v Haagu je izvolil za svojega rednega člana vseučiliškega profesorja v Subotici dr. Lazo Kostića.

— Ruščina v naših realnih gimnazijah. Prosvetno ministristvo je odredilo, da se bo v bodoče poučevala ruščina v 7. in 8. razredu naših realnih gimnazij po novem pravopisu.

— Prepovedani knjigi. Notranje ministristvo je prepovedalo uvažati in širiti v naši državi knjigo »The Tragedy of Trionan«, ki jo je v angleškem jeziku napisal Robert Donald in ki jo je prevedel na madžarščino revizijskična Liga z uvodom lorda Rothmerera, ter knjigo »Die Verwaltung Ungarns«, ki jo je v nemškem jeziku napisal Ludvik Steiner.

— Dovoljena nemška lista. Notranje ministristvo je zopet dovolilo poštni dobit nemškega lista »Vossische Zeitung« in »Berliner Tagblatt«, ki sta nehala pisati proti naši državi.

— Iz »Uradnega lista«. »Uradni liste št. 10 z dne 31. januarja objavlja zakon o izpremenbah in dopolnitvah zakona o poštno-hranilnem, čepkovnem in viremskem prometu v kraljevini SHS z dne 30. novembra 1921, zakon o najnem izvajanju javnih del in pomoči v siromašnih krajinah oskodovalnim po elementarnih neizodah, pravilnik za izvrševanje javnih del, pravilnik o dajanju brezplačnega lesa dobrovoljcem in navodila za poslovanje carinskih oddelkov pri finančnih direkcijah.

— Tiskarski škrat je včeraj neusmiljeno razsajal po našem listu. Spravil se je tudi na smrtno koso, misleč, da njega ne bo pokosila. Iz Zagorja ob Savi je napravil Zagreb ob Savi in sicer kar dvakrat zaporedoma. Upajamo, da mu smrtna kosa ne prizanesi in ga prime za ušesa.

— »Ženski list«. Izšla je februarška številka tega odličnega mesečnika za modo, razvedrilo in gospodinjstvo. V modni rubriki prinaša zadnje novost z lepimi slikami in ročna dela. V tekstem delu so zanimivi članki iz zgodovine znanosti, vzgoje dece, družabnosti in opreme stanovanja, vsi bogato ilustrirani. Poleg tega prinaša »Ženski list« več novel, humoresk, črtic in najnovejši Zagorski roman. »Ženski list« stane četrtletno 45, polletno 90, letno 180 Din in se naroča pri upravi, Samostanska ulica št. 2 v Zagrebu.

— Šest ministristev v enem posloplju. Te dni se preseli v novo državno posloplje šest ministristev. Ministristvo za šume in rudnike dobi 75 sob, poljedelstvo ministristvo 80, ministristvo za agrarno reformo 45, predsedstvo vlade pa 10. Vsak minister bo imel še poseben kabinet, obstoječ iz štirih sob.

— Črnogorske vasi deloma odrezane od mest. Komaj so očistili cesto preko Lovčena, ki vodi iz Kotorja na Cetinje, že je zapadel velik sneg, ki je ustavljal promet na tej cesti. Zaradi velikih zametov so mnoga sela popolnoma odrezana od mest. Zlasti v vaseh ob obronkih črnogorskih planin je začelo primanjkovati živeža in kuriva. Mnogo hiš se je porušilo pod težo snega, ki ga je zapadlo nad 2 metra. mestoma celo štiri metre. Vojaške oblasti so dale za čiščenje cest na razpolgo vojaške bokokotorske garnizije. Pozvale so pa tudi

vse prebivalce, da čistijo prometne žile. Ker je ustavljen ves promet, so se pojavili razni spekulant, ki so hoteli izrabiti položaj in prodajati živež in druge potrebščine visoko nad normalno ceno. Oblasti so pa izdale stroge odredbe proti naviljalcem cen in spekulantom.

— Napad volkov na Bileče. Iz Bileč poročajo, da so včeraj doživeli nenavaden dogodek. V mesto je navalilo krdo volkov, ki so strašno tulili in iskali žrtve. Naleteli so na stražnika Arifa Selimovića, ki je bil tako pogumen, da se je postavil zverem v bran s samokresom v roki. Posrečilo se mu je s pomočjo meščanov, ki so mu prhiteli orožje in pomoč, volkove pregnati iz mesta.

— Vsem absolventom strojne in elektrotehnične delovodske šole ter tem enakih šol. Dne 6. januarja se je vršil II. redni občni zbor organizacije praktičnih električnih in strojnih tehnikov ter je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Varšek Anton, podpredsednik Ameršek Franc, blaginik Klobučar Josip, tajnik Mihelič Ivan ml., zapisnikar Šimenc Jostj; odborniki: Novak Alojzij, Vernig Rajko, Pogačnik Ivan in Narobe Franc; knjižničar in namestnik Zavadlav Emil. Absolventi strojne in elektrotehnične delovodske šole se opozarjajo, da bodo prešli v tekočem mesecu širšo okrožnico. — Odbor.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno jasno in mrazo vreme. Včeraj je bilo lepo v Ljubljani in Splitu, drugod pa oblačno. Maksimalna temperatura je znašala v Splitu 5, v Zagrebu — 0,2, v Skoplju — 1, v Ljubljani — 2,2, v Beogradu — 2,7, v Mariboru — 4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 772 mm, temperatura je znašala — 11,5.

— Koliko je nepismenih v naši državi. Beogradska »Politika« je objavila te dni statistiko o nepismenosti v naši državi. »Dom« ugotavlja v zvezi s tem, da so podatki političke napačni. Po uradni statistiki iz leta 1921 je bilo v celi državi 52% odraslih nepismenih in sicer v Sloveniji 8, v Volvodini 19, na Hrvaškem 32, v Dalmaciji 49, v Srbiji 55, v Črni gorji 66, v Bosni in Hercegovini 80, v Južni Srbiji 83%. »Politika« je menda pozabila, da so vsi otroci izpod 7 let nepismeni in da jih nobena statistika ne šteje ne med pismene ne med nepismene.

— Dva razbojnika obojena na smrt. V Pozezi se je vršila te dni razprava proti Josipu in Marku Podnar, ki sta lani meseca marca zavratno umorila seljaka Mile Sertića in dva druga težje ranila. Obožena sta bila že l. 1919 obojena na večletno ječo zaradi rop. Odsedela sta le nekaj let v kaznišnici, nakar so ju izpustili. Razbojnika sta se skrila za grm ob glavni cesti iz Duboke v Veliko, kjer je bil ta dan sejem. Vedela sta, da pridejo mimo seljaki z denarjem. Ko je prišla po cesti skupina seljakov, je ustrelil Josip iz skrajšane karabinke in zadel seljaka Klineka, k ga je pa krogla samo opraskala po roki. Napadalec sta nato pobegnila. Čez tri ure je prišla po cesti druga skupina kmetov. Josip je zopet streljal in smrtno zadel kmeta Mila Sertića, kmeta Vranića je pa težko ranil. Kmetje so pobegnili. Ostal je mrtev Sertić, ki sta ga roparja oropala. V žepu je pa imel le 15 Din. Po zločinu sta se razbojnika napotila domov in šele po dveh mesecih so orožniki slučajno ugotovili, da sta morilca seljaka Sertića. Josip in Marko Podnar sta bila obojena na smrt na vešalih.

Odv. tnik Dr. ANTON URBANČ je otvoril svojo **PISARNO** 240

v LJUBLJANI, Prešernova ulica 5/1

— Plaz zasul smučarja. V torek je sarajevski klub »Slavija« priredil smučarske tekme, katerih se je udeležilo šest članov sportnega kluba. Med potjo se je pripetila vladj Mirkovića težka nesreča. Mirković je bil zadnji. Nenadoma se je premaknil velik snežni plaz, čez katerega je ravno dirjal. Takoj je pa pribremel še drugi plaz in pokopal smučarja. Smučarja je plaz vlekla kakih 100 m daleč. Smujke so se mu odtrgale. K sreči je pa dobil samo lažje poškodbe. Z velikim naporom se je izkopal iz snega. Med tem so prišli že njegovi tovariši in ga odnesli domov.

— Ljubljena s tragičnim koncem. Iz Mitrovice poročajo o krvavem dogodku, ki se je pripetil v selu Bučkanovi. Trgovec z južni Sava Gavranič je bil zaljubljen v Jeljo Bratalič. Kljub odporu njenih sorodnikov. Gavraničev dekleta ni pustil. Jelin brat je pridenjakim zaradi tega poštno premlatil sestro in njenega ljubimca. Toda tudi to ni pomagalo. Zaljubljenca sta se še naprej shajala. Pred dnevi sta pa Jelina brata Milan in Lazar napadla obožena s vilami in sekiro na cesti Savo Gavraničeva. Gavranič je dobil udarec s sekiro po glavi. Zgrudil se je nezavesten na tla. Odpeljali so ga v bolnico v Mitrovico, kjer je v bresupnem stanju. Proti napadalcema je uvedena preiskava.

— Polizkus samomora v Zagrebu. Včeraj popoldne je skočil v Savo v Zagrebu v samomorilnem namenu neki Dragotin Švob, rodom z Reke. Nekaj časa se je isprehajal po mostu, ko pa ni bilo nikogar v bližini, se je zavrtel čez ograjo. Ko je nesrečnež začutil ledeno vodo, je začel klicati na pomoč. Slišala sta ga dva delavca, ki sta Švoba krmalu s čolnom potegnala iz Save. Švob je bil zaposlen v Savskem Marofu kot

pisar. Zaradi nekkih nekorektnosti je bila proti njemu uvedena disciplinska preiskava. Pisar je zbežal v Zagreb in se hotel usmrtniti.

— Pri pomankanju teka, kislem izpehavanju, slabem želodcu, počasni prebavi, zamašenju črevesa, napanjanju, motivah presnavljanja, pupenčinah, srbenju kože oprosti prirodna grenčica »Frans-Josef« telo nabranih se gnilih otrovov. Že stari mojstri zdravilstva so priznali, da je voda Frans-Josef dočela zanesljivo čistilo črevesa. Dobiva se po tekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

— Nesreča. V ljubljansko bolnico so prepeljali hlapca Franceta Frontorja iz Kriza pri Kamniku, katerega je krava pri vožnji sunila v desno oko.

— Darjate »Podporo našemu društvu slopih« v Ljubljani, Wolfova ulica 12. 186

— Cenjeno občinstvo se vlijudo opozarja na inventurno prodajo ostanov parov Čevljev. osobito malih številki po znatno znižanih cenah, dokler zaloga traja, v trgovini PEKO, Ljubljana, Aleksandrova cesta. 131

Originalno lečenje alkoholizma

Pred časom je neka francoska firma uredila v Zagrebu podružnico in po vsej državi začela voditi živo protialkoholno agitacijo. Firma razpečava sredstva »Aroco«, ki — sestavljena na znanstvenih temeljih, omogočajo odvajanje alkoholikov na skrival, tako, da ti o tem nič ne slutijo. Dve vrsti različnih preparatov (praški in tablete) se skrivaj primešajo jedi ali pičali alkoholička, ki tega ne more opaziti, ker je brez duha in okusa. Tako dobi »bolnik« »zdravilo« proti svoji volji, mora pa to sredstvo uživati tudi sam, ako ima voljo, da se odvdi. Delovanje preparata je jako blago in ugodno, alkoholiku ni treba prekiniti običajnega posla, ne more pasti v zlo nazaj, za dva do tri tedne pa ne more več piti alkohola in tudi nima poželjenja po njem. Organizem mu je izčiščen alkohola ter ostane nekdanji alkoholik trezen vse življenje. »Aroco« je popolnoma neškodljiv in neopasen, analiziral ga je vseučiliški anal. in farm. zavod, priporočili in odlično presodili na strokovnjaki. Zatorej se priporoča vsem, ki imajo alkoholička v hiši, da se z zaupanjem obrnejo na tt. Aroco Company (odd.), podružnica Zagreb, Račkoga produžena ulica 20, ki razpošilja vsakomu in brezplačno vzorce tiskovine in cenovnik ter nadaljnja točna pojasnila in navodila v diskretnem. Čvrsto zaprtem omohtu, brez napisa firme. Pošlje na vsak poslani naslov. Dr. L.

GRADSKA LEKARNA, Kamenita ul. 11. Iskrena Vam hvala za 6 steklenic mazila »Roumatin«. Prosim, pošljite še štiri steklenice, ker je to tako zdravilo za reumatizem, da boljsega ni. Sam sem ga potkusil, pa tudi drugim dal, pa mi vsi pravimo, da je to mazilo ustvaril sam Bog, bodi mu čast in hvala!

Joso Bajuh, Čurle.

Iz Ljubljane

—lj Poslovanje ljubljanskega deželnega sodišča. Pri ljubljanskem deželnem sodišču je bilo lani vloženih 175 eksekućijskih predlogov, ki se nanašajo na vsote nad 6250 Din, dalje 1122 civilnih tožb, 560 meničnih tožb, 379 civilnih prizivov proti sodbam okrajnih sodišč, 440 rekurzov in 560 kazenskih prizivov. Pri zemljiški knjigi deželnega sodišča je bilo vloženih 2174 predlogov, nanašajočih se na razne zemljišne transakcije. Kontradiktornih tožb je bilo 366. Pri deželnem sodišču je teklo 1315 kazenskih preiskav radi raznih hudodelstev in zločinov. Državno pravdnistvo je dvignilo 601 obtožbo. Tiskovnih pravnih je bilo 93.

—lj Številne stanovanjske odpovedi. Na stanovanjski oddelk ljubljanskega okrajnega sodišča je zadnje tri dni velikanski naval. Oddelk sprejema dnevno nad 50 stanovanjskih odpovedi. Odpovedne predloge vlagajo hišni posestniki sami ali pa njih pravni zastopniki. Doslej je vloženih že nad 150 stanovanjskih odpovedi. Gre pred vsem za odpovedi stanovajal onim najemnikom, ki so bili doslej po stanovanjskem zakonu zaščiteni. Kakor znano, preneha veljati stanovanjska zaščita s l. majem t. l. Hišni posestniki se sedaj žurijo, da pravočasno odpovedo najemnikom stanovanja. Odpovedi se nanašajo dalje na one najemnike, katerim je sodišče ugodilo njih ugovorom proti odpovedim, ki so jih hišni posestniki lani podali.

—lj Zanimivosti z ljubljanskega trga. Ker je danes prvega in ker se bližata dva praznika, je bil današnji običajni sobotni tržni dan izredno živahen. Na trg so pripeljali precejšnjo množino raznih živil in drugih potrebščin. Tudi povpraševanje po nekaterih živilih je bilo veliko. Na trgu se vedno primanjkuje krompirja. Med gospodinjami se je vnel hud boj za jajca. Zjutraj je bilo iz Stajerske in bližnje okolice pripeljanih približno 3000 jajc. Prodajalke so sprva nastavile ceno 2,50 Din. Na odločno intervencijo mestnega tržnega nadzorstva so morale cene znižati na 2,25 Din. Kakor bi treni, so bila vsa jajca prodana. Na trgu je bilo mnogo domačih jabolč, pripeljanih iz Stajerske in bližnje okolice. Prodajala so se po kakovosti od 5 do 9 Din kg. Bilo je tudi precej perutnine in nekaj komadov divjih gost, ki so jih prodajali po 50 do 60 Din komad. Ribji trg je bil zaradi mraza izredno slab. Na stojnicah je bilo le nekaj ščuk in karpov. Tudi morskih rib je bilo prav malo.

—lj Mrav v Ljubljani. Snovi se je pojavil nenadoma toplejši vzdi, ki pa se je moral proti jutru umakniti od severa prihajajočemu mrazu. Splošno je mrav v Sloveniji nekoliko potegnil. Temperatura se v Sloveniji giblje med — 4 stopinje C do 16

stopinj C. Najvišja temperatura je bila danes ob 8 v Marboru in sicer — 4° C, najnižja pa v Bohinjski Bistrici, kjer je termometer zjutraj kazal — 16° C. Kljub velikemu mrazu je železniški promet normalen. Edino OSE in beogradski brzovlak sta imela večje zamude. OSE je imel nad 300 minut, beogradski jutranji brzovlak pa 110 minut zamude. Ostali mednarodni brzovlaki in lokalni potniški vlaki so imeli kvečjemu do 40 minut zamude.

237 **MASKARADA LJUBLJANSKEGA SOKOLA V NARODNEM DOMU** se vrši na pustni torek 12 februarja pod devizo »V deželi Mavrov«

—lj Kaj bo s snegom na ljubljanskih ulicah? Mestna občina je s hvalevredno vneto organizirala kidanje snega, ki je z glavnih ulic in cest večinoma že izgini. Vse bi bilo dobro, da ne leži debela plast snega na stelah in da ne preti nevarnost, da bodo še oblišene ulice in ceste znova zatrpane s snegom. Nekateri hišni posestniki so sneg s streh skidali takoj, ko je zapadel in je bil na stroške mestne občine speljani v Ljubljano. Drugi ga pa kidajo bele zdaj ali pa se sploh ne zmenijo sanj in če nastane južno vreme, bodo vse ulice znova zatrpane s snegom. Hišni posestniki, ki kidajo sneg s streh, ko so ulice in ceste že oblišene, so menda dolžni odstraniti ga na svoje stroške, toda malo je verjetno, da bi se vsi držali teh predpisov. Najbolje bi bilo, da bi skidali sneg s streh takoj, čim zapade, da bi ne bilo dvojnega dela in stroškov z odvažanjem.

—lj Drsalne tekme za državno prvenstvo. V nedeljo se vrše na drsališču SK Ilirije pod Celinovim gradom drsalne tekme za državno prvenstvo. Na startu se zbere elita jugoslovenskih drsalcev, tako inž. Stanko Bloudek, Vodišek, Avčin in drugi, dočim bo naslov prvakinje države branila ga. Kadrnka iz Zagreba. Tekme se prično ob 10. Sportnikom in prijateljem zimskega sporta bo torej dana možnost, da prisostvujejo prvostavnim izvajanjem na ledu. Tekme se vrše za savezni prehodni pokal. V soboto popoldne se vrše obvezne vaje in sicer ob 14.30, dočim bo prsto drsanje v nedeljo ob 11. po končnem tekmovanju. Nastopijo vse skupine.

—lj Nabava blaga za oblake, parilo t. t. d. dela večini konsumentov skrbi. Zato si dovoljume opozoriti na oglas tvrdke NOVAK (Kongresni trg 15). Mogoče vam je ta trgovina od rok ali se vam pa zdi na zunanje preneznatna. Obiščite jo in prepričajte se boste, da nudi največjo izbiro in da kupite tam najceneje.

—lj Jugoslovenska pevski zveza (Ljubljanska župa). Včlanjene zbere obveščamo, da je preložen župni koncert na željo društva na 17. marca t. l. Kdaj se vrši letni občni zbor, sporočamo v okrožnici. Odbor.

—lj Desetletnica tvrdke Franc Bar. Odlična ljubljanska tvrdka Franc Bar, trgovina z radio - aparati in pisalnimi stroji, je te dni proslavila 10letnico svojega obstoja. Tvrdko je ustanovil 29. januarja leta 1919. g. Franc Bar sen. Kot trgovina s pisalnimi stroji in mehanično delavnicjo je podjetje lepo napredovalo in se uspešno razvijalo tako, da je spadalo že pred petindesetimi leti med vodilne firme v tej stroki. Še lepši in plodonosnejši pa je bil tvrdki razvoj, ko je uvedla tudi radio - potrebščine in zdaj je v tem pogledu vedno vodilna tvrdka v vsej državi. Desetletnico svojega obstoja je tvrdka dostojno proslavila v krogu svojih številnih uslužbencev, ki so ji k njenemu jubileju poklonili lepo spominsko knjigo. K številnim čestitkam, ki jih je tvrdka prejela od vseh strani, se pridružujemo tudi mi in ji želimo še večji uspeh.

— Na Svečnicu vsi na »Čevljarski ples« v Mestni dom ob 20. uri. Maske dobrodošla. Vstopnina Din 10. 106-n

—lj Obtožba maškarada Atene se bo vršila na pustno nedeljo popoldne v kazinskih dvoranah. Doatop ima vsakdo, ki si preskrbi potrebno prijavnico po 10 Din v pisarni Atene, Dunajska cesta 1 a-v od 10. do 12. ure. 104-n

—lj Vaja orkestralnega društva Glasbene Matice v petek, dne 1. februarja se radi obolenosti več članov ne vrši. — Odbor.

—lj Grenjij trgovcev v Ljubljani obvešča pt. člana, da smejo biti trgovine v soboto na Svečnicu dne 2. februarja t. l. odprte. — Nabelstvo.

—lj Kopalnice Taber odprto v soboto na Svečnicu, ter v nedeljo 3. februarja samo dopoldne od 8.—21. ure. 103-n

—lj »V Japanc«. Za to veliko »Slavčevoc« maškarado na pustno nedeljo v Unionu ni predpisana enotnost mask ker je dana prilika najširši fantaziji. Orjaške krizanteme in velikanski lampjoni bodo krasili vrt pred tempeljem, kjer bodo vladalo pravo orien-

talako življenja. Toraj 10. februarja vsi v »Japanc«.

—lj Neresnična vest. Nekako pred 14 dnevi smo poročali, da je policija aretirala v Rožni dolini nekoga Antona Trampuša, ker je ukradel magnet in prodal 200 kg snega, ki je bilo last nekoga posestnika iz Rožne doline. Ta vest je neresnična.

—lj Nesrečen padeč. Rihard Dekleva, 20-letni sin vinskega trgovca iz Spodnje Šiške, je včeraj na pločniku tako neresnično padel, da si je zlomil levo nogo. Prepeljal so ga v bolnico.

Iz Celja

— C Davčne prijave za dohodek od podjetij, obratov in samostalnih poklicev v svrhu odnere pridobine za leto 1929 se morajo vložiti tekom meseca februarja. Najzgodnejše navodilo je nabito na deski mestnega magistrata.

— C Število avtomobilov in motornih koles v celjskem srezu. Ob novem letu je bilo v celjskem srezu (celjski in vranski; sodni okraj) 124 osebnih in 25 tovornih avtomobilov. Motornih koles je bilo 84. Vsega skupaj torej ne pretirano mnogo. Vzrok temu so visoke takse.

— C Šola Glasbene Matice v Celju. Prvi semester je zaključen. Novi gojenci se v II. semestru sprejemajo do 15. februarja. Šolska naznanila se bodo delila 11. t. m. Na zavodu se vrši pouk za vse instrumente in tudi v solopetu.

— C Nočno lekarniško službo ima od sobote 2. februarja do petka dne 8. februarja lekarna »Pri Orlu« na Glavnem trgu.

— C Celjske trgovine so jutri na Svečnico dopoldne odprte.

— C Obrtniški ples v Celju. Letošnja kratka predpustna doba je reducirala tudi v Celju produmne veselice. Ena največjih vsakoletnih prireditelj je »Obrtni ples«, ki se vrši tudi letos v petek, dne 1. februarja 1929 zvečer v Narodnem domu. Ničve naj ne zamudi te prireditve, kdor se boče dobro zabavati. Ako bi kdo pomotoma ne dobil vabila, naj le pride vseeno, vsakdo, ki je dobre volje, je dobrodošel. 102-n

Sokol

Sokolske smuške tekme v Mojstrani

Izmed jugoslovenskih sokolskih društev goje za sedaj največ smučarstvo društva Gorenjske sokolske župe, ki ima svoj sedež v Kranju. Dosti njenih društev ima že svoje organizirane oddelke, ki vadijo svoje članstvo — moško in žensko — v tej prekoristni zimski telovadni panogi. Ustanavljajo pa se smuški oddelki v veliki meri tudi pri sokolskih društvih v drugih župah in so uspehi njihovega delovanja že sedaj jako lepi. Stremljenje je, da prode smučarstvo potom sokolskih društev v vse kraje naše ujedinjene zemlje.

V smučarstvu prednjači za sedaj, kot omenjeno, Gorenjska sokolska župa. To se popolnoma razumljivo, če upoštevamo posebno dejstvo, da ima za to vse pogoje predvsem terenske in vremenske. Da pokaže svojemu članstvu in širši javnosti uspehe doseganja prizadevanja v smučarstvu, priredijo Gorenjska sokolska župa v nedeljo 8. februarja v Mojstrani smuško tekmo za žlane in moški naraščaj. Člani bodo tekmovali na progi 18 km, naraščaj pa na progi 6 km. Start za žlane bo zjutraj točno ob 9, za naraščaj ob 2. popoldne. Člani poedinih sokolskih društev, ki se udeležijo tekme, pridejo v Mojstrano v soboto 2. februarja s popoldanskim odn. večernim vlakom, naraščaj pa v nedeljo 3. febr. z dopoldanskim vlakom. Po prihodu se javijo vsi tekmovalci v hotelu »Triglavec«.

Zbor tekmovalcev je v 1 uro pred začetkom tekme, nakar se bo vršil zdravniški pregled in žrebanje. Proga bo objavljena 2. febr. zvečer. Predvidoma se računa, da bodo dosegli prvi tekmovalci cilj okoli 11. dop. ter je tako omogočeno tudi ostalemu občinstvu izven Mojstrane in članom netekmovalcem, da prisostvujejo telzni in so priča doseženim uspehom. — Zdravo!

— Glavna skupščina JSS se bo vršila letos na Sulaški in sicer 25. marca. V soboto 23. marca popoldne bo seja zbora župnih prosvetarjev in drugih saveznih oddelkov. V nedeljo 24. marca bo seja zbora župnih načelnikov, kandidacijskega odbora in župni sestaneč župnih delegatov. Na sporedu so nadalje: svečena otvoritev Sokolskega doma na Sulaški in sokolske telovadne akademije. Na glavno skupščino JSS pošljejo svoje delegate vse župe oziroma društva, ki so včlanjene v JSS. — Z ozirom na 10letnico obstoja JSS bo imela letošnja glavna skupščina še posebno svečan izraz.

Sovjetska Rusija je uvedla telovadbo v vseh visokih šolah in univerzah kot obvezan predmet.

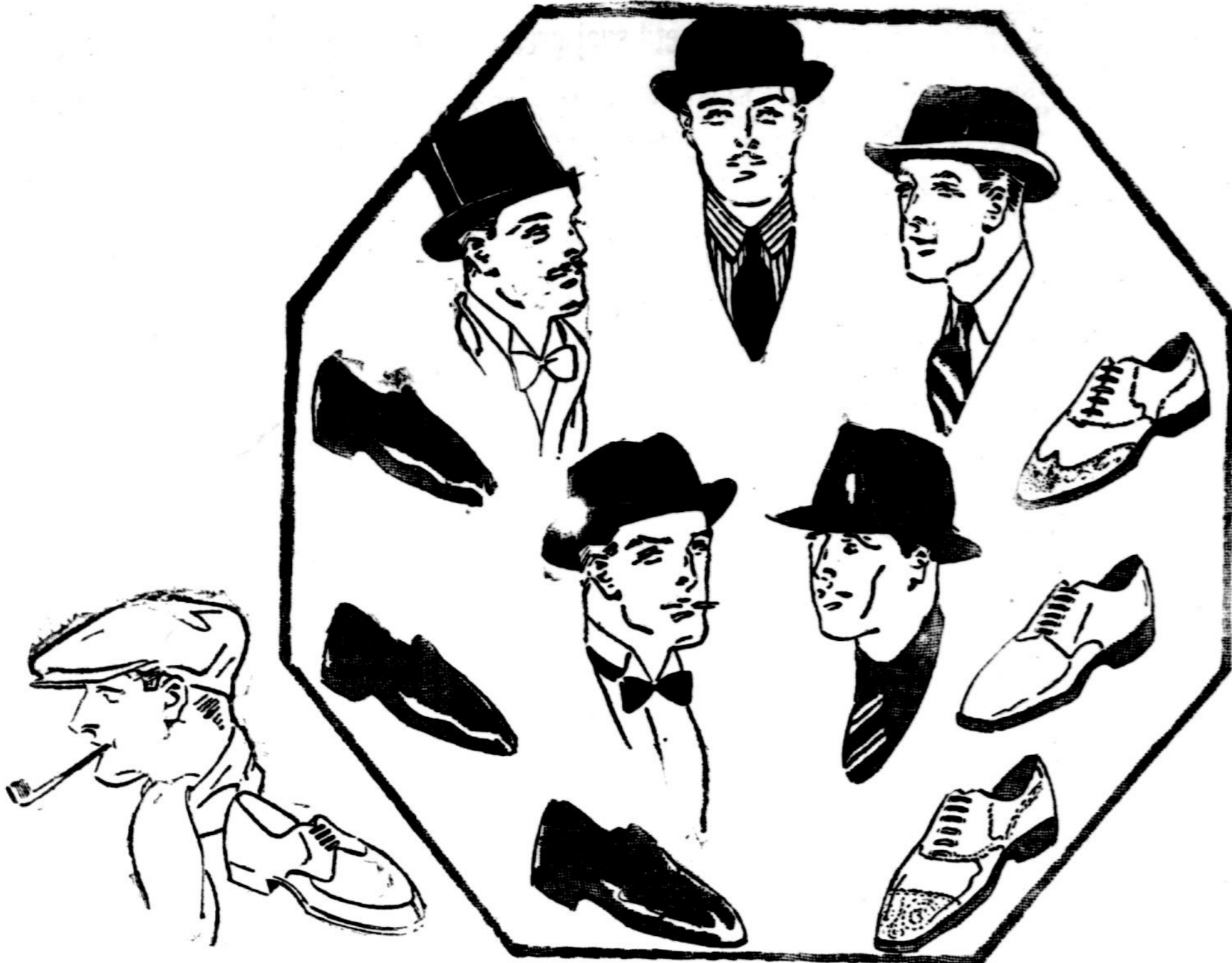
Obnova srečk za II. razred

drž. razredne loterije bo trajala samo do 3. februarja, ker se bo žrebanje vršilo že dne 5. februarja.

Vabimo vse posestnike naših srečk, da srečke pravočasno obnovijo, da se izognejo kakim neljubim presenečenjem, kakor se je to zgodilo nekemu našemu igralec v prejšnjem kolu. Srečko, katero je pozabil obnoviti, je kupil nov igralec in zadel je na njo 80.000 Din. Torej pozor!

Zadružna hranilnica r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Moda

K sukni, pa tudi brez nje, nosi moški mehak klobuk. Pri mehkih klobukih lahko izbiramo med pokončnimi široko obrobljenimi krajevci, ki so navadno zavilani navzdol. Trd klobuk se sme biti previsok. Glede barve mehki klobuki niso omejeni na stroga pravila. Traj mora biti vedno temnejši, rob na krajevcih pa zelo svetel. Krajevci se zavilajo navzdol kakor je pač obraz, okrog in okrog, zadaj, ob strani ali pa spredaj. K mehкому klobuku se nosijo navadno rjavi nizki

čevlji. Visoki čevlji so sploh prišli iz mode. Nizki rjavi čevlji so spredaj gladki ali pa imajo luknjice. Pete morajo biti nizke in široke. Če nosi moški temnejšo sukno, se mora ozirati tudi na čevlje in klobuk. K taki sukni spada mehak črn klobuk obrobljen svetlo. Čevlji morajo biti črni, ki se po obliki prav nič ne razlikujejo od rjavih, samo da podplati ne smejo biti gumijasti. Za večerne prireditve priporoča moda samo temno barvo. K smokingu spada mehak črn

klobuk z belim robom in črni lakasti nizki čevlji, k fraku pa cilindar in nizki lakasti čevlji, ki pa ne smejo imeti nobenih okraskov. Končno še nekaj o sportnem pokrivalu in čevljih. Če ne nosi moški pri sportu mehkega klobuka z navzdol zavilanimi krajevci, ima za sport čepico iz enakega blaga kakor je obleka. Pri sportnim čepicah prevladuje angleška oblika. Sportni čevlji so iz trpežnega rjavega blaga brez vsakih okraskov.

Samozavest in lepo oblečen moški

Hvala bogu je že tudi pri nas prodirlo prepričanje, da ima lepo oblečen moški v življenju več uspeha, nego neokusno oblečen ali celo zanemarjen. Časi bohémov, katerih ponos je bil ponošen klobuk, oguljena kravata, »špehaste« hlače in umazan ovrtnik, so že davno minili. Moderni moški dobro vedo, da je brehibna in okusna zunanjost, torej elegantna obleka, okusno izbrana in zavezana kravata, brezhibno perilo in obutev polovica jamstva za uspeh. Lepo oblečen moški je samozavesten, se ne straši življenjskih nadlog in pripravljen je, da se mu bo posrečilo vse, kar započne.

Moški, ki hoče biti lepo oblečen, se ne more zadovoljiti z eno ali dvema oblekama. Vsakdanje življenje, poklic in družabno občevanje zahteva posebno obleko iz dobrega blaga, narejeno tako, da se že na prvi pogled pozna smisel za prikupljivo zunanjost. Dolgo in stalno nošena ena obleka postane zelo neprijetna. Vsaka nova obleka napravi iz moškega novega človeka z radostnimi mislimi, novim pogumom in novimi silami. Tega se je treba zavedati in sprejbrbeti vsaj toliko oblek, da se lahko za vsako posebno priložnost preobleče.

V garderobi lepo oblečenega moškega mora biti v prvi vrsti praktična obleka za vsakdanjo potrebo. To je obleka iz angleškega blaga, h kateri se nosi mehak klobuk, mehka pisana srajca z mehkim ovrtnikom enake barve, dolga kravata, ki harmonira v barvi s srajco in obleko, ter rjavi ali črni čevlji. Svrtnik ali sukna je iz barvastega blaga in se zapenja na dve vrsti gumbov. Za potovanje se rabi enaka obleka, h kateri spada raglan. V taki obleki preživijo moški večino dneva. Za družabne prireditve, svatbo, promocijo, pogreb in druge izredne dogodke je potrebna posebna obleka, ki se ravna strogo po družabnih pravilih. Družabne obleke se dele v dopoldanske, popoldanske in večerne.

Dopoldanska obleka je žaket s telovnikom iz enakega blaga, in s črno-sivo progastimi hlačami. K žaketu spada bela trda srajca, trd ovrtnik, temna črno-siva ali črno-bela kravata, lakasti čevlji, črne nogavice in sive glace-rokavice. To je obleka za oficijelne posete, poroke in oficijelna zborovanja. Če gre za posebno svečano prireditev, nosijo moški, zlasti starejši, namesto žaketa redingoto.

Za popoldanske prireditve, za žanke, posete, domače slavnosti, plesno šolo itd. rabijo moški temno obleko, temnomoder, temnosiv ali črn sako in progaste hlače, kakor pri žaketu. Črn sako s progastimi hlačami je najbolj priljubljena družabna obleka najnovej-

šega časa ter je nekaka univerzalna obleka z avelčno družabnih prireditev. Nosi se lahko dopoldne, popoldne in zvečer, če ni izrecno predpisan smoking ali frak. Na velikih plesih se nosi samo frak. Smoking in frak sta določena izključno za večerne prireditve in se torej dopoldne in popoldne pod nobenim pogojem ne nosita. K fraku spada bel telovnik in bela kravata, k smokingu pa črn telovnik in črna kravata. Angleški kralj in angleški princ nosita bel telovnik k smokingu. Verjetno je, da se bo ta moda v dohodnem času uveljavila tudi pri nas. K fraku spada črna sukna ali črn svrtnik, trda bela srajca, trd stoeč ovrtnik, bela kravata, bele glace-rokavice in bel svilen šal okrog vratu, k smokingu pa trda srajca in trd ovrtnik, nizki lakasti čevlji, sive glace-rokavice in trd klobuk.

Konec mikada?

Kaj šel? Znani pariški strokovnjak na polju ženskih frizur, Renne Rembaud piše v nekem francoskem modnem listu, da ostanejo elegantne Parižanke zveste mikado, pa naj sodijo druge ženske o njem kakor hočejo. Mnoge Američanke in Angležinje, ki prihajajo v Pariz, si puste rasti lasi. Kmalu se pa prepričajo, da so z dolgimi lasmi v pariški družbi nemogoče in si puste lasi znova pristriči. Bubi-frizura spada sicer že v preteklost, mikado je pa še vedno v modi. Lasje ne smejo biti nikoli nad 20 cm dolgi, pa se da iz njih napraviti frizuro, ki se prilaga obrazu vsake dame, čeprav hoče biti podobna grški boginji ali princesi z dvora Ludvika XV.

Najnovejša moda kratkih las je zelo pestra in pozna se ji vpliv preteklosti. Na frizure elegantnih Parižank vpliva srednji in celo stari vek. Valoviti in kodrasti lasje so velika moda, ker ženskemu obrazu zelo lepo pristojajo. Izjemo tvorijo samo dame, čijih individualnosti odgovarja gladka frizura. Zelo moderni so temni lasje vseh nijans od temnorjave do črne barve. Nobena dama, ki hoče biti moderna, si svojih temnih las ne barva.

Plesne frizure

Nikjer nima dama toliko možnosti, napraviti iz sebe izvesten tip in izvestno individualnost po svoji volji, kakor na plesu. Dama, ki gre na ples, mora in mora napraviti iz sebe umetniško delo. Na razpolago ima svojo postavo, ki jo lahko obleče tako, da pride do veljave vsa njena individualnost. Za plesne obleke namreč ne velja noben standard. Ima tudi nožice, iz katerih lahko napravi največjo privlačnost. Končno ima še obraz in lasi, pri katerih tudi lahko uveljavi vso svojo iznajdljivost in fantazijo. Od frizure je odvisen le ves izraz obraza, marveč

tudi držanje glave, način kretenj in neprisiljenost v občevanju.

Na plesu se nosijo zelo kratki, ali pa tudi daljši lasje. Frizura mora biti gladka ali valovita. Če je valovita, ne sme dama pretirati. Nakodrani lasje so prišli iz mode. Tudi čez čelo pristriženi lasje se tu in tam še vidijo, dasi zahteva moda že davno zogo čelo.

Za maškerade pa ta pravila ne veljajo. Za karneval velja samo eno pravilo in sicer, da ni nobenega pravila. Karneval je v znamenju bujne fantazije, razposajenosti in smeha. Čim bolj pride do veljave fantazija, tem bolje je. Da je efekt še večji, si pomagajo dame z lasuljami iz črnih in zlatih las, iz srebrne, vijoličaste, zelene ali sive svile. Nobena stvar ne more dame tako temeljito izpremeniti kakor lasje. Seveda pa lasulja sama še ne zadostuje. Treba ji je prilagoditi tudi polt, obrvi, trepalnice, oči in ustnice. Če se dama v vsem tem dobro spozna, ji je uspeh zasiguran.

Čehov v ljubezni

Ko je bil slavni pisatelj Čehov še mlad, se je zaljubil v neko mlado, še maj omoženo damo. Vedno, kadar sta se srečala in govorila med štirimi očmi, ji je Čehov zatrjeval, da jo strastno ljubi in da ji ostane zvest do groba. Končno so začele dami njegove lemetacije presedati in nekega dne je izjavila odločno:

— Ne govorite mi več o svoji ljubezni! Ostati hočem zvesta svojemu možu.

Čehov je odgovoril:

— Oprostite, gospa, toda zdi se mi, da ne govorite baš pametno. Noben pameten kapitalist ne naloži vsega svojega bogastva v eno podjetje.

V uredništvu.

Mlad pesnik pride v uredništvo in vpraša slugo:

— Je glavni tu?

— Ne.

Pesnik malo pomisli, potem pa privleče iz žepa rokopis in ga izroči slugi, rekoč:

— No, morda pa vržete vi namesto njega tole v koš.

Profesorska.

Profesor se je poročil s profesorico. Na ženitovanjskem potovanju sta se nepotila zakonca na planino. Kar se profesor ustavi rekoč:

— Amalija, zdi se mi, da sem izgubil pot.

— Morda si jo pa pozabil doma.

Prijetno bivanje.

Turist: Je bivanje pri vas poleti prijetno?

Kmet: Kar se tega tiče, ste lahko brez skrbi. Tri gostilne, ena kraj druge in v eni je boljše pivo nego v drugi.

Predpust

Čas razkošnih zabav in veselja, katerih krona se lepe žene. Lepota ni naključje pač pa uspeh doslednega in pravega negovanja kože z ELIDO. Zelo važno osobito v zimskem času, ki je najnevarnejši za nežno damsko kožo. —

Elida dnevna krema se v kožo popolnoma vsrka in da polti alabastru podobno, svežo barvo ter se ne svetli. Elida puder za dopolnilo toaletne — je nežen kot diš, diskretno in vendar dovolj močno parfimiran. Negopredpust za harmonično pojavo dame. Zvečer preden se gre k počitku naj se uporablja Elida nočno kremo za čiščenje in prehranjevanje kože. Zjutraj se boste zbudili lepi.

NEGOVANJE KOŽE Z ELIDA

Skrivnostni mož Orijenta

Ko je prišlo do odstavitve dveh vladarjev Afganistana in do krvavih nemirov, ki se še niso polegli, je nastala domneva, da vzrok upora poedinih plemen ni samo to, kar so navajala uradna poročila. Govorilo se je, da stoji za burnimi dogodki v Afganistanu zagonetni mož orijenta. To je mož nizke postave, suh, zagorele polti. Star je 43 let. Bil je študent, globetrotter, poiskovnik, detektiv, vohun, vseučiliški profesor, strojevodja, sofer tankov in letalec. Med vojno je premagal štirinajst nemških vojnih vojn. Zdal je izzval revolucijo v Afganistanu in spravil kralja ob prestol.

Mož, ki ima največ zaslug, da je izkobil kralj Amanullah prestol, je polkovnik Lawrence. Rojen je bil leta 1885 kot sin poštene angleške meščanske rodbine. Študiral je v Oxfordu in že kot študent se je zelo navduševal za sport. Leta 1907 je zapustil univerzo in odpotoval v Arabijo. Mikalo ga je ogledati si mušavo. Leta 1912 se je seznanil s težkim in nevarnim življenjem med napoli divjimi plemeni. V tem času je posejil lorda Kitchenerja, ki je bil predstavnik angleške nadvlade v bližnjem orijentu.

Nemčija nas hoče izpodrediti, — je dejal slavnemu vojskovodji — Izpodriva naš vpliv s svojo bagdadsko železnico in pristaniščem Alexandretto, kjer je ustanovila svojo trgovsko bazo, ki postane kmalu važna vzhodni postojanka. Kitchener se je zasmel in odgovoril, da je obvestil o tem zunanega ministra, ki pa misli samo na mir. Mladj Anglež je pa mislil na vojno, na ofenzivo, ki so jo pripravljali štirje nemški agenti v arabskih puščavah proti Suezu. Začel je organizirati armado vohunov in tajnih agentov. S podporo Anglije je zbral in oborožil 60.000 Vahabitov in jih poslal v boj. Nemški agenti so zaman napeniali vse sile, da bi prekržali njegove načrte.

Po vojni je Lawrence razdelil bližnji vzhod na štiri kraljevine in razde-

lit prestole med vladarje, ki jih je sam določil. Hussein naj bi postal kralj Hedžasa, Abdallah kalif, Ali in Fejsal naj bi pa dobila krono. Toda načrt je naletel na ovire. Prva je bila man Francije nad Sirijo. Kralj Vahabitov je začel mobilizirati in Lawrenceove arabske sanje so se razpršle. V hipu, ko je barbarski kralj navajal na polkovnika Lawrencea, je podpisal delegat angleškega zunanjega ministrstva sir Gilbert Clayton z načelnikom Vahabitov pogodbo, ki je zajamčila zmagovalcu letno subvencijo v znesku 300.000 funtov. Tako se igrajo profesionalni angleški diplomati s svojimi tajnimi agenti.

Prišlo je do upora Druzov. Tudi tu je imel Lawrence svoje prste vmes. Francija je upor zatrla in Lawrence je bil odpoklican v Anglijo. V oktobru 1928 se je zvedelo, da se je polkovnik Lawrence naselil v Pendžabu na meji Afganistana. Francoski listi so takrat pisali, da se zanaša Anglija na Lawrencea, ki bo preprečil vsak napad sovjetske Rusije, če bi hotela posesti v notranje zadeve Afganistana. O kralju Amanullahu se je trdilo, da je bolj naklonjen sovjetski Rusiji nego Angliji. Tako je storil Lawrence novo uslugo svojim domovini, ker je preprečil sovjetsko propagando med afganskimi plemeni.

Polkovnik Lawrence je vednomno mož, kakršnih ima celo Anglija malo. V armado ni bil sprejet, ker je telesno orelab, pač pa ima za seboj mnogo pustolovščin, kakršnih bi ne prenesel nihče drug. Prepotoval je 1400 milj na arabski puščini in čim je stopil z velbloda, je hodil še 48 ur peš. Mnogo noči sploh ni zatisnil očesa. Če je bil lačen ali če ga je tresla mrzlica, je ležal po zgledu Arabcev na trebuhu. Zdal se vrača kot zasebnih v Anglijo. Znašino zani je, da so ga opetovano atirali, pa se je vedno izkazoval, da niso orjeli pravega Lawrencea.

K. Molnar:

Kavalir z modro brado

Kraj: letoviško mesto. Čas: poldne krasnega aprilskega dne. Žena srednjih let promenerja z gospodom približno enake starosti.

Ona: Zdi se mi tako čudno, da se znova izprehajam z vami.

On: Zakaj?

— Celih petnajst let je tega, ko sva bila zadnjč takole skupaj — čisto sama. Vi ste bili vame zaljubljeni.

— Prilijuzite se mi, ko to omenjate. Ves čas ni bilo videti, da bi vas ta zadeva sploh zanimala.

— Če bi vedeli, bi pa morda — — —

— Govorite tako tiho, da vas komaj slišim.

— Obzirna ženska govori vedno spoštljivo in diskretno o svojih bivših ljubčkih.

(On se naglo ustavi.)

— Zakaj ste se ustavili?

On (nadaljuje pot): Me tudi vi ljubite? Zares?

(Zdaj se ustavi ona):

— Ali ste kdaj dvomili o tem?

— Oba nekaj časa močita. On povesi glavo in zre zamišljeno v tla. Na njenem obrazu zaigra smehljaj.

— Kako je mogoče, da tega nikoli nisem zvedel?

— To je bila vaša napaka. Zahajali ste k nam vsak dan. Mojega moža ni bilo doma. Tiste čase je mnogo potoval. Jaz sem bila vedno srečna, videč vas.

Moja hčerka tudi. K sreči je bila stara šele dvanajst let.

— Zakaj k sreči?

— Tako vam pojasnim: Če sem odšla z doma ali če sem se mudila v drugem delu hiše, ste se igrali z mojo hčerko. Spočetka se nisem zmenila za to. Rad ste ji pripovedovali vrtoglave zgodbe, kar sem smatrala za znak staranja. Anekdoti je oblika epične umetnosti, a jaz sem bila s svojim vedno odsotnim možem v takem duševnem stanju, ki je razumelo umetnost samo v literični obliki.

— Kakšen tepec sem bil!

— Prihajali ste in odhajali. Bila sem srečna, kadar ste prišli, nisem pa bila srečna, če ste odhajali.

— Moral bi bil odhajati prej.

— Ali pa pozneje.

(Kratka pavza.)

— Nekega dne sem brskala po stari omari in našla sem dnevnik.

— Čegav je bil?

— Moje hčerke. Ne pozabite, da ji je bilo dvanajst let. Bile so gluposti, ki jih deklice rade zaupajo diskretnosti dnevnika. Čitača sem dnevnik smeje. Smeje, dokler nisem prečitala zadnje strani. Tam ni bilo nič smešnega. Napisano je bilo: Sem ljubica kavalirja z modro brado.

— In ta kavalir — — —

— Ste bili vi. Kakor vsi bruneti ki se čisto brljejo, ste imeli tudi vi modro brado. Groza me je obšla.

— Zakaj?

Zaposlenost slepcev v industriji

V naprednih državah so že davno spoznali da je mogoče slepce uspešno zaposliti v industriji. — Najbolj skrbi za slepce Nemčija, pa tudi Češkoslovaška jih podpira.

Ljudje mislijo, da je treba vsako delo stalno nadzirati z očmi. In vendar je mnogo poklicev, v katerih se da vid nadomestiti s tipom. Slepci zelo spretno izdelujejo ščetke, košare in druge izdelke in se tako pošteno preživljajo z delom svojih rok. Kdor je imel priliko videti slepe obrtnike pri delu, se je gotovo čudil, kako spretno operirajo z ostrim orodjem, ne da bi se ranili. Kakor v obrti, tako se slepci z uspehom udeležujejo tudi v tovarnah. Zanimiva je zgodovina slepcev v industrijskih podjetjih.

Pionir ideje zaposliti slepce v industrijskih podjetjih je bilo znano Siemens - Schukertovo podjetje v Berlinu. Ravnatelj ing. Perls je sprejel že leta 1915 nekaj slepih vojakov in jih zaposlil za preizkušnje kot delavce pri strojih svojega podjetja. Polzkus se je obnesel, prve težkoče so bile premagane in tako je začela uprava podjetja sistematično sprejemati slepce. Delo pri strojih ni nevarno, ker so opremljeni z zaščitnimi mrežami in konstruirani tako, da roke med obratom ne morejo priti med kolesje. Slepci so pomešani med drugimi delavci, katerim pomagajo nositi material in odnašati izdelke. To je velikega pomena tudi zato, da se čutijo slepci enakovredne z zdravimi delavci.

Kakor v Siemens - Schukertovem podjetju, tako ravna s slepci tudi v drugih nemških tovarnah, kjer je zaposlenih že nad 2000 vojnih in civilnih slepcev. Nemška industrija zaposluje slepce večinoma v kamnoseški stroki, pri izdelavi porcelana, jeklenih strojev, kovinastih gumbov, žarnic, ur, glasnih in optičnih instrumentov, mila, tekstilnega blaga, čokolade, sladkorja, tobaka, čevljev itd. Največ slepcev je zaposlenih v kovinski industriji. Za slepce je torej najprikrajnejša taka zaposlitev, ki zahteva stalno enako delo, kakor zavijanje, štetje, skladičenje, merjenje itd. Nemška državna nezgodna zavarovalnica je dovolila, da sprejmejo

slepce v podjetja, v katerih po mnenju pristojnih nadzornih oblasti ni nevarnosti, da bi se ponesrečili. Tovarnarji so se pa kmalu tudi sami prepričali, da so slepci najopreznnejši delavci, kajti izguba vida je podvojila njihovo previdnost. Zaposlitev vojnih in civilnih slepcev v industriji pospešuje poseben zakon, s katerim je uvedena v Nemčiji obvezna zaposlitev težkih poškodovancev v tovarnah. Zakon določa da mora sprejeti vsak privatni podjetnik na 20 do 50 delavcev enega in na vsakih nadaljnjih 50 delavcev še enega slepca oziroma težkega invalida. Slepci in vojni invalidi imajo posebne urade, ki vodijo točno evidenco vseh zasedenih in prostih mest tako, da je brezposelnost med temi siromaki minimalna.

Ugodna poročila o rezultatih zaposlitve slepcev v nemški ameriški, angleški in francoski industriji je dala Češkoslovaškemu osrednjemu zavodu za slepce vzpodbudo, da je pokrenil slično akcijo tudi na Češkoslovaškem, ki je že v prvih letih pokazala, da se da slepce zelo uspešno zaposliti v industriji. Tovarna v Čechovicih v Čeških Budjevojah zaposluje od začetka l. 1925 dve slepi delavci, ki vtikata slamice v viržinke. Zanimivo je, da delata obe z enako hitrostjo, kakor zdrave delavke. Od leta 1926 sprejemajo slepce tudi Batove tvornice, kjer je zdaj zaposlenih 23 slepih delavcev in delavk. Slepe delavke so zaposlene večinoma v kartonaznem oddelku, delavci pa izdelujejo kopita ali pa delajo v skladiščih. V neki drugi tovarni je zaposlenih šest slepih delavcev in zanimivo je, da presega kapaciteta njihovega dela približno za 40% kapaciteto zdravih, izurjenih delavcev. Ravnateljstvo tvornice je izjavilo, da delajo slepci zanesljivo in temeljito in da jih lahko vsem podjetjem priporočajo. Slepi delavci imajo v tovarnah enake pravice in dolžnosti, kakor njihovi zdravi tovariši. Državne, obrtne, nadzorne in zavarovalne oblasti ne delajo v tem pogledu podjetnikom nobenih težkoč.

Vpliv vremena na zgodovino človeštva

Mnoge važne dogodke v zgodovini človeštva je pripisati vremenu. — Nekaj primerov, iz katerih je razvidno, kako važno vlogo lahko igra vreme.

Če bo znanost tako napredovala, da si bo človeški genij podjarmil tudi vreme, bo imelo človeštvo v rokah najmočnejše orožje v borbi za obstanek. Že od začetka sveta je snoval človek načrte, včasih zelo drzne, toda vreme jih je prekrhalo. Zgodovina je pravzaprav dolga veriga povesti o muhah in vrtoglavosti vremena.

Eden najstarejših primerov je znan iz pradednih časov, ko so se napotili Izraelci preko Rdečega morja v obljubljeno deželo. Tu se pripoveduje o čudežu, da se je namreč morje pred Izraelci razdelilo in da so hodili po suhem. Na prvi pogled se zdi to nemogoče, moderna znanost pa pravi, da ta čudež ni bil izključen. V Rdečem morju so namreč kraji, kjer pihajo močni vzhodni vetrovi, ki lahko razdele vodo tako, da se da morje prebroditi. Verjetno je, da je pihal tako močan veter tudi onega dne, ko so se Izraelci napotili v obljubljeno deželo. Ko so prišli na drugo stran, se je vrter obrnil in voda je zalila Egipčane, ki so hoteli Izraelce ujeti in odvesti nazaj v suženjstvo. Da ni bilo takrat močnega vzhodnega vetra in da ni pravočasno izpremenil smeri, bi zdaj ne bilo krščanstva.

Kako lahko vpliva vreme na izid bitke, nam priča primer španskega brodograja. Španski kralj Filip II. je dolgo pripravil napad na Anglijo in sklenil

je organizirati nepremagljivo brodoge. Brodoge je stelo 130 večjih in 30 manjših ladij, na katerih je bilo 3148 topov in 30.000 mož. Brodoge je plulo proti Angliji, toda na morju ga je presenetil strahovit vihar. Trajalo je več mesecev, predno so ladje popravili tako, da so mogle pripluti do Rokavskega prelivca. Tedaj so poslali Angleži med špansko brodoge nekaj gorečih ladij, ki so napravile splošno zmešnjavo. Špansko brodoge se je razpršilo in Angleži so ga z uspehom bombardirali. Streljivo je zadnji udarec, nastala je strahovita burja. Španci so izgubili 72 ladij in 10.150 mož. Kraljica Elizabeta je dala kovati v spomin na ta poraz Špancev denar z napisom: «Afflavit Deus et dissipavit sunt». — (Dihnil je bog in razpršeni so.)

Leta 1776 je prišlo do vojne med Anglijo in Ameriko. Ameriški kongres v Filadelfiji je namreč prepovedal uvoz blaga iz Anglije in vzhodne Indije. Ta vojna je stala Anglijo 138 milijonov šterlingov in kralj Georg III. je že dosegel delni uspeh. Pri Long Islandu se je spoprijela angleška vojska z ameriško in Američani so bili poraženi. Angleži so imeli veliko prednost tudi v tem, da so prehiteli ameriško armado in ji preprečili umik. Američani so se ujele v past. Toda rešilo jih je vreme. Usodne noči je padla gosta megla, ki

je ležala nad reko od polnoči do drugega dne. In ameriška armada je izrabila to prihko, da se je umaknila v Newyork.

Eden najzanimivejših primerov, kako važno vlogo je igralo vreme v zgodovini človeštva, nam nudi usoda holandskega brodograja. Po francoski revoluciji je hotela večina evropskih držav navahtiti na Francijo in med njimi je bila tudi Holandska. Njeno brodoge je stalo takrat v pristanišču Zuyderskega morja, ko je francoska armada nekega dne prekorčila holandsko mejo. Vreme se je nepričakovano izpremenilo pritisnil je hud mraz in Zuydersko morje je začelo zmrzovati. Led je bil vedno debelejši. Ko je francoska armada dosegla obalo, je bil led že tako debel, da je držal vso armado. Poveljnih je dal povelje za napad in vsa konjenica je navalila po ledu k ladjam, ki so obitčale v ledu. Tako je bilo brez boja ujeta celo holandsko brodoge.

Tudi med svetovno vojno je igralo vreme na obeh straneh važno vlogo. Najhuji udarec je zadalo Angležem pred Dardanelami. Če bi se bilo Angležem posrečilo zasedeti Carigrad, bi bila svetovna vojna najbrž končana mnogo prej. V februarju 1915 je skušalo angleško brodoge prodreti v Dardanele in načrt bi se bil posrečil, da se ni vreme nepričakovano izpremenilo. Nastal je hud vihar in angleško brodoge se je moralo umakniti na varno. Načrt se je izjalovil in Turki so bili pripravljeni na obrambo. Še predno so Angleži pripravili nov napad. O Angležih se govori, da nikoli ne vedo, kdaj so poraženi. Čež poletje so prenašali strašno vročino in obdržali svoje pozicije, čim je pa pritisnil mraz, se je njihova 30.000 mož brojska armada umaknila od Dardanel. Toda na umiku jim je pripravilo vreme novo presenečenje. 8. januarja ponoči so zapustili zadnje postojanko in drugo jutro je strahovit vihar porušil na obali vse, kar je dosegel. Da je začel divjati nekaj ur pred, bi se Angleži sploh ne mogli vkrpati.

Tudi največji poraz Zeppelinov je zakrivilo vreme. 19. oktobra 1917 je startalo v Nemčiji 13 Zeppelinov in se napotilo proti Angliji. Devet jih je priletelo nad London, kjer so vrgli več bomb. Naenkrat je pa nastala nad Antlantskim oceanom močna depresija. Rahlemu vetru je sledil močan sever in zračne kolose je odneslo proti jugu. Izgubili so kontakt s svojo pozicijo in zgradaj zjutraj so se morali spustiti, da ugotove, kje so. Nesreča je hotela, da so bili baš nad francoskim bojiščem in predno so se mogli rešiti, se je dvignila eskadrila francoskih aeroplanov, ki je napadla Zeppeline. Več zrakoplovov so Francozi zbili, vodilni Zeppelin je pa prišel Francozom v roke nepokrovan. Nekaj Zeppelinov se je pokvarilo in morali so pristati na francoskem ozemlju. To katastrofo nemškega zrakoplovstva je zakrivilo samo vreme. Ta udarec je pomenil za Nemčijo izgubo premoči v zraku.

Vreme je pa vplivalo tudi na dogodke, ki niso v neposredni zvezi z vojno. Najboljši primer je v tem pogledu londonski požar. Leta 1666 je bil uničen najlepši del City. Požar je nastal v leseni hišici in ker je pihal močan veter, se je hitro razširil. Da ni bilo vetra, bi bila škoda neznatna. Tako je pa pogorel velik del Londona. To je bila ena največjih katastrof po strahovitosti kugi l. 1660, ki je zahtevala v Londonu nad 100.000 žrtev. Toda strahoviti požar je imel tudi dobre posledice, kajti mesto so znova zgradili in sicer v večjem obsegu in bolj moderno, nego je bilo prej.

Učenjaki vseh narodov si prizadevajo obvladati vreme. Doslej se jim je posrečilo izumiti samo umetno megljo, ki se je zelo dobro obnesla med svetovno vojno. Ta izum so vporabljali na morju, da so krili prodiranje ali umik bojnih ladij. Umetno megljo so učenjaki sicer izumili, niso pa izumili sredstva, s katerimi bi jo mogli razpršiti. Zaman si tudi prizadevajo točno uganiti, kakšno bo vreme. Tudi baro-

metri niso zanesljivi vremenski prerok. Moderna znanost dela tudi na tem polju s polno paro in ne-omno pride čas, ko postane človek pravi vladar zraka in ko bo človeški genij lahko reguliral tudi vreme.

Mrtič posetil svoj grob

Lani je izgubil brez sledu varšavski kovinar Jakob Rotbard. Dolgo so ga zaman iskali in končno so bili njegovi svojci prepričani, da se je smirno ponesrečil. Čez nekaj tednov so potegnili iz Visle truplo nekega moškega, ki je bilo že tako gnilo, da ni bilo mogoče spoznati, kdo je utopljenec. Toda mnoge priče so potrdile, da gre za Rotharda. Zato so izročili truplo Rothardovi rodbini, ki je ponesrečenega Jakoba pokopala na varšavskem židovskem pokopališču.

Toda čez dobrega pol leta se je dozdevni mrtič vrnil živ in zdrav v Varšavo in nekega dne se je pojavil doma. Ko so mu presenečeni svojci povedali, kaj se je med tem zgodilo, je Jakob sklenil posetiti svoj grob na pokopališču. In tako se je odpravil tja na varšavskem židovskem pokopališču zanimiv prizor. Pri upravniku pokopališča se je zgledal mož, ki je na vprašanje, kaj želi, mirno odgovoril, da bi si rad ogledal svoj grob. V pisarni je nastala splošna zmešnjava. Pobožni uradniki so se začeli križati, drugi so pa prestrašeni zbežali iz pisarne. Ostal je samo upravnik. — Kakšna šala je to? — je vprašal ježno. — Prav nič se ne šalim, — je odgovoril gost. — Sem Jakob Rotbard in vi ste me pokopali, ne da bi me vprašali, če hočem pod zemljo. Kakor vidite, sem pa še vedno živ in zdrav. Rad bi videl, kje sem pokopan in kakšen je moj grob.

Takoj pogledam v seznam, pod katero številko ste pokopani, — je odgovoril upravnik, ki je res kmalu našel ime Jakob Rotbard. Povedal mu je, kje je pokopan in »mrtič« je odšel na svoj grob, kjer je nekaj časa ogledoval kraj svojega večnega počitka. Zadeva bo pa imela še epilog pred sodiščem. Obiasti so namreč uvedle strogo preiskavo in vse priče, ki so izjavile, da je bil pokopan Jakob Rotbard, pridejo pred sodišče.

Z ženo je hotel zaslužiti

Zanimivo zadevo preiskujejo orožniki v Bamnovi pri Sternbergu na Češkem. Menjalec Viljem Rohmfeld je bil s svojo ženo ločen in zahajal je k ženi nekega trgovca. Po vasi so o teh sestankih čuvkali že vrabci na strehi in tudi mož je dobro vedel, da ga vara žena z drugim, pa je mirno trpel. Te dni je Rohmfeld znova odšel k svoji ljubici in prinesel s seboj steklenico žganja. Mož ni bilo doma, pač pa je bila navzoča ženina sorodnica. Ko so žganje popili, je hotel Rohmfeld že oditi, pa sta mu ženski prigovarjali, naj še ostane in naj leže spat. Pomagala sta mu sezuti čevlje in sleči obleko.

Ko je bil Rohmfeld v postelji in ko sta tudi že obe ženski ležali, sta začeli glasno prepevati, nakar so se nenadoma odprla vrata in na pragu se je pojavil z gorjačo v roki varani mož, ki je zasacil svojo ženo in flagrantni. Začel je kričati na Rohmfelda, da bo končno obračunal z njim. Zapeljivec se je hitro oblekel in hotel oditi, toda trgovec je opazil iz žepa neko listino in zahteval, naj se Rohmfeld podpisuje. To je bilo potrdilo, da je Rohmfeld plačal vse trgovčeve dolgovce v znesku 18.000 Kč in da se poleg tega zavezuje izplačati trgovcu v sedmih dneh 25.000 Kč.

Rohmfeld ni hotel podpisati potrdila in tedaj mu je začel trgovec groziti, da ga ovari ali pa da sam obračuna z njim. Zamahnil je z gorjačo in bil bi Rohmfelda kresnil po glavi, da ni ta hitro podpisal potrdila in zbežal. Orožniki so trgovca in njegovo ženo zaslišali, toda oba sta trdila, da ne gre za komedijo, marveč da je Rohmfeld prostovoljno podpisal potrdilo. Rohmfeld

je pa izpovedal ravno nasprotno in zato so orožniki trgovca in njegovo ženo ovardili sodišču.

Umor iz ljubosumnosti

V Allahabadu je bil izvršen umor iz ljubosumnosti, ki je značilen za orijentalno krutost. Indijski zdravnik Mahendra Nath Sarma je sumil svojega slugo, da ima ljubavno razmerje z njegovo lepo ženo. Zato ga je povabil nekega dne v svojo sobo, kjer ga je zastripil, njegovo truplo pa razrezal. Ta umor je eden najkrvoločnejših, kar jih pozna doslej Indija, kjer so zločini na dnevnem redu. Dr. Sarma je bil obsodjen na smrt in prošnja za pomilostitev je bila odklonjena.

Umor je bil izvršen v zdravnikovi hiši v Mirutu. Dr. Sarma je bil znan kot izvrsten zdravnik in imel je veliko prakso. Nesreča je pa hotela, da je imel tudi zelo lepo ženo, po kateri so se moški radi ozirali. Nekega jutra je povabil zdravnik svojega slugo v svoj kabinet, kjer mu je ponudil kozarec strupljene vina. Čim je sluga vino izpil, se je zgrudil na tla. Zdravnik je hitro zaklenil vrata in razrezal truplo. Čez tri dni je našla policija v vlaklu daleč od Miruta zavoj posteljnega perila. Zavoj se je zdel sumljiv in ko ga je odvila, je našla v njem človeške noge in roke. Ta vest je zelo razburila dr. Sarma, ki je stopil v vlak v Mirutu z zavojem, iz katerega se je širil smrad po gnolobi. Že v Mirutu so policaji zasledovali zdravnika, ker se jim je zdel zavoj sumljiv. Ustavili so ga in zahtevali, naj pokaže, kaj nosi. V zavoju je bil trup umorjenega sluga. Policija je poslala razrezano truplo materi nesrečne žrtve, ki je takoj spoznala sinovo truplo. Dr. Sarma se je izgovarjal, da so mu truplo podtaknili sovražniki in da se je tako prestrašil, da ga je razrezal, da bi ne padel sam nanj. Toda policija se je kmalu prepričala, da je on morilec.

SOS

V Londonu se bodo vršila letošnja pomlad mednarodna posvetovanja o varnosti na morju. Od leta 1912, ko so se vršila slična posvetovanja kmalu po katastrofi «Titanica», se razmere v pomorskem prometu niso mnogo zboljšale in za varnost potnikov še zdaj ni poskrbljeno tako, kakor bi moralo biti. V bodoče pojde v prvi vrsti za to, da bodo poštni parniki razdeljeni v več ločenih kabin tako, da bi tudi pri težjih nesrečah ne bilo neposredne nevarnosti, tudi če bi bil parnik torpediran. Večjo pozornost je treba posvetiti tudi sistemu črpalk, da bi bilo mogoče vodo iz parnika takoj odstraniti. Na konferenci se bo razpravljalo tudi o rešilnem materialu, zlasti o čolnih, ki pa niso tako praktični, kakor pasovi. Paziti bo treba, da bo rešilni material vedno v dobrem stanju. Razmislja se tudi o tem, da bi imel vsak večji parnik na krovu velik motorni čoln, ki bi mogel vleči za seboj vse rešilne čolne in bi bil opremljen z radiopostajo. Radio bo v bodoče sploh igral važno vlogo pri organizaciji varnostne službe na morju.

Nedavno so bili konstruirani aparati, ki oddajajo avtomatično znane klice SOS na pomoč. Pri zadnji veliki katastrofi parnika «Vestris» je bil blizu manjši parnik, ki bi bil lahko prihitel na pomoč, če bi bil pravočasno obveščen o katastrofi. Ameriški admiral Craven pravi, da je treba potnike in posadko dobro naučiti, kako se rabijo rešilni pripomočki. Pri vseh katastrofah na morju je glavno, da v kritičnem trenutku ne nastane na parniku panika. Če ohranijo potniki mirno kri, je obseg katastrofe mnogo manjši.

Znanost ne napreduje.

— Dajte mir s to vašo znanostjo! — se jezi rodoljub z dežele v gostilni. — Moj nečak se je dal nedavno cepiti proti tifuzu, včeraj sem pa dobil brzojavko, da ga je povozil tramvaj.

— Moja hčerka je bila zaljubljena v vas. Često sem jo slišala govoriti z občudovanjem o vaši bradi toda nikoli ni bila mislila, da je tako zaljubljena. Položila sem zvezek nazaj in tisti hip ste prišli vi. Ko ste mi poljubili roko, so se moji prsti dotaknili vaše brade. Čutila sem, da me je spreletelo kakor električna iskra. Zdelo se mi je, da ste se izpremenili. Bala sem se za vas. Moja hči je bila vaš ljubica. To je bil vzrok, da sem začela razmišljati o vas in soditi o vsem docela drugače, nego poprej.

— Kaj ste si mislili o meni? — Prvič sem videla v vas ljubčka velikih sposobnosti. Poštena žena zelo redko razmišlja o takih lastnostih pri moških. Treba je, da jo opozori na nje druga ženska.

— Toda saj je bila še dete. — Tem bolj se mi je zdelo njena ljubezen čudna. Ko sem jo naslednji večer položila v posteljo, sem znova našla njen dnevnik. Tisti dan je napisala: Moj kavalir ima dve očesi in obe sta črni. In če vas z njimi gleda, vam silijo solze v oči.

— Čudovito odkritje. — Tem presenetljiveje. Nikoli mi ni prišlo na misel opozarjati vaše oči. Neustopno sem čakala, da se zopet ogledate. In takoj ko ste vstopili, sem vam pogledala v oči. Hčerka je imela prav. Bilo so črne. Prvič v življenju sem gledala moškega s takim zanimanjem. Bilo mi je tako tesno pri srcu, da sem skle-

nila, da ne bom nikoli več mislila na vas. Toda žena, ki sklene izbiti si iz glave moškega, je podobna kvartopircu, ki prisega, da se ne bo nikoli več dotaknil kart.

— In kaj se je zgodilo po tem? — Nove beleže v dnevniku: Glas mojega kavalirja je krasen, tako krasen, kakor roža. Dolgo sem razmišljala o pomenu teh besed, pa jih nisem mogla razumeti. Lovila sem lepoto vašega glasu. Zvenel je kakor zvon. Tiste noči sem bila zelo razburjena. Toda ne zaradi moje hčerke.

— Moral sem biti pravi idiot. — Bila je pač kakor so vse učenke. Toda šla mi je na živce in spravila me je v nevaren položaj. V romanih in v gledališču je vedno dete, ki reši mater greha. Lastna hči me je z vso silo gnala v grešno naročje moškega.

— Če bi bil to vedel! — Nekega dne so se pojavile v dnevniku te-le grozne vrstice: Davi sem bila z guvernanto na izprehodu. Modra brada je šla mimo naša z neko svetloaso damo. Smelal se je. Tudi dama se je smejala. Toda jaz sem plakala in gospodična se je jezila name.

— Kaj ste storili? — Izbrala sem srednjega pot. Nisem se smejala, ne plakala. Ali veste, kaj pomeni, če se ženska ne smeje? Močeca žena je vedno vredna večjega obžalovanja, nego žena, ki plaka. Misel, da so solze negacija smeha, je samo domneva moških. Pri njih je to morda

res. Pri nas je pa negacija smeha drugačna. Solze so za žensko fizična neobhodnost kakor kihanje ali kašelj. Nimajo pa nič skupnega z onim, kar nam roji po glavi ali leži na srcu. Kot rečejo se nistem smejala. In takoj po vašem prvem prihodu, gotovo se tega ne spominjate več — sem vas vprašala nervozno in s precejšnjo porcijo impertinence, kdo je bila tista svetloaska.

— Ne morem se spomniti. — Morda me niti niste slišali. Morda niste razumeli mojega vprašanja misleč, da vam pojem slavo o svojem možu. Vprašam vas, ali imajo pogovori med moškimi in ženskami kak pomen, ako pomemjajo besede zanj isto, kar za njo?

— Jaz — — — oprostite — — sem malo presenečen... Toda... ali hočete s tem morda reči, da ste bili vame zaljubljeni? — Seveda.

(Naravno da sta znova umolknila.) — Zda, pa prihajam k načudovitejšemu delu cele storije. Te dni sem znova prečitala dnevnik moje hčerke. Odkrilo priznam, da sem se ga bala. Bila sem ves čas zelo razburjena. Pisala sem svojemu možu dolga pisma polna nežnosti. Ljubce sem obžalovala svojo hčerko in ko ste prišli... da... tistega dne... tistega dne...

— Oprostite, da vas prekinem — ali ni bilo v petek? — Ne, bil je ponedeljek. — Bil je dan... ko bi vedeli...

ko bi je vedeli. (Gleda ga kakor bi čakala, da kaj poreče na to.)

— Ko bi vedeli... kaj, prosim vas? — Takrat bi me bili morali prekiniti. So stavki, ki jih spremenijo moški ženski nikoli ne pusti izgovoriti. Če bi bili le deloma razumeli... slutili... — Kaj pa, za boga? Nikar ne napenjajte moje radovednosti.

— Nič. Bilo je samo še eno mesto, kjer bi me bili morali prekiniti. Štiri ali pet dni pozneje me je radovednost znova gnala, da sem poiskala dnevnik. Napisano je bilo: Kavalir ima gnile zobe in na temenu mu manjka las. Kavalir češe lase, ki jih ima, na lase, ki jih nima.

— Mali demon! — Takoj drugi dan sem ji kupila punčko, ki je imela večjo glavo nego ona. Ko ste prišli, sem počila v smeh. A ko ste odšli, sem plakala.

— To je bil torej konec? — Še hušče. To je bil začetek konca.

— In to, kar je napisal ta mali demon v svoj zvezek, je zadoščalo, da me poniža v vaših očeh? — Popolnoma. Pozneje je napisala: Preden je vstopil, se je kavalir v predsobi vsekoval. — Taka je deca. Njena ljubezen hitro mine in prav nič ne žaluje za njo. Sledila sem hčerkinemu zgledu. Moja strast je trajala samo dva dni.

— Zoperna storija! — Mislite? Zame ima zelo sladek okus, kakor staro vino

— Zame je kisla kakor staro, slabo zamašeno vino. Morali bi steklenico dobro zamašiti. Čemu ste mi prav za prav pripovedovali to zgodbo?

— Zato, ker je gladko izmisljena. — Toda dovolite... — To zgodbo sem si izmislila. Hotela sem na nekom preizkusiti njen dojem.

— Ali je bilo tega treba? — Da. Mož moje hčerke je na potovanju. Tu je pa gospod, s katerim se često sestane. Solznih oči me je prišla vprašat za nasvet. Treba jo je bilo rešiti. Uodnega večera sem pripovedovala zgodbo, ki ste jo pravkar slišali, in pripomnila sem: Draga hčerka, nastal je trenutek, ko te lahko tvoja mati reši... Zda, bo oprezna. O tem sem trdno prepričana.

— Povejte mi nekaj. — Drage volje. — Tisti petek... zakaj ste mi zatrpjvali, da je bilo v ponedeljek? Saj ste rekli, da je bilo v ponedeljek.

— Tudi v ponedeljek ni bilo. — Torej je bilo vendarle v petek. — Kaj še. — Pravite, da se to ni zgodilo v ponedeljek. Sami sebe pregovarjate in tajite celo, da se je sploh kaj zgodilo.

— Nalivam staro vino v steklenico, vi pa niste dober poznavalec, da bi ga ocenili.

— Toda... toda... dovolite... — Zda, pa govori o čem drugem.

Szekula Jenö:

Suženj in Rimljanka

Roman.

Samo dva sta tvorila izjemo. Bila sta mladeniča krepke, vitke postave, iz modrih oči jima je odseval pogum. Bila sta sicer napol naga, a vendar se je takoj videlo, da sta vojščaka. Tudi sulice sta stiskala v pesteh s tako sigurnostjo, da sem takoj spoznal, da sta vajeta gledati sovragu v oči. Bila sta vojna ujetnika. Ujeta sta bila v eni zadnji bitki. Rdeče lase sta imela spletene v kite in okrašene s školjkami. Celo sta imela rdeče pobarvano, na obrazih so se poznali sledovi meča.

Bila sta še zelo mlada. Mišice na gozlih rokah in krepkih vratovih so bile napete. In njuna govornica mi je bila tako zuna, kakor da govorita nemško ali angleško. To sta torej potomca onih strašnih Germanov, o katerih se Tacit tako pohvalno izraža v svojih spominih. Rada bi pokazala svoje junaštvo, saj sta bila tako vzgojena, pa nimata ne vina, ne sladkega piva, da bi razvnelo njuno bojevitost. Stradanj je in ječa ju je zlomila, blesta sta in moči ju zapuščajo. In v strašni, grobni tišini slišim, kako izgovarjata z drhtečim glasom: Maa Muatter. — Menda ključeta v duhu mater.

Mene gledata prijazno. Menda spadam tudi jaz med vojne ujetnike. Opevano sta mi celo dejala:

— Viduare! Ne pusti naju na cedilu. Jaz sem se smejal. Priklimal sem z glavjo, češ, ne bojta se. In iz grla se mi je izvil tako čuden bojni klic, da sem sam najbolj strmel. Toda moja preteklost se mi je začela izgubljati v megli. Ne spominjam se več dobro, da sem bil nekoč diplomiran inženjer v Budimpešti. Zdi se mi povsem naravno, da stojim tu v rimskem amfi-

teatru, v krogu ujetih tovarišev, pripravljeno na strašno smrt. V glavo mi je šinila misel, da sem tudi jaz vojščak. Spominjam se celo bitke, v kateri so me potegnili s konja. Srce se mi krči pri spominu na mojo mater, na mojo ženo in dva neprekrljena sinčka, ki sem ju pustil v taborišču tam daleč na cvetočih bregovih Cusa.

Oha — tudi svojega bivšega imena se menda več ne spominjam. Napenjal sem vse sile, da se ga spomnim, pa ni šlo. In poročal sem si v duhu vedno isto nesmiselnost, kakor papiga, ki se nauči izgovarjati samo eno besedo: — Zdaj dokazi, Viduare, da se ne bojiš. Saj si potomec junakov, Viduare! Zasadi levu sulico v srce!

Zarežim se. Tudi jaz zugam zija-lom s pestmi. Rimski vojščak skoči na klop. Začne me psovati in zmerjati. Tovariši ga ne morejo pomiriti. Komaj so ga potegnili s klopi.

Slišim tiho cvilenje psa. Zdi se mi, da mi liže roko. Obrnem se. Zagledam drhtečega psa ki se stiska med moje noge. Ne puste nas boriti se z levi same, dali so nam tudi štiri lovške pse, da bo krvavi ples zanimivejši. Psi že slutijo nevarnost, iztegujejo vratove, dlaka se jim ježi, z repi nervozno migajo, lajati ne znajo, sliši se samo prestrašeno, hropčevo cvilenje. In v groznem boju med človekom in zverjo jih žene naravni nagon, da se tišče nas. Glej, eden se stiska k meni, kakor da išče pri mojih nogah zaščite ali zavetišča. In svoje zavezanstvo hoče utrditi z navdušenim lizanjem moje roke. To so posebni psi. Dlako imajo dolgo in rdečkasto, ušesa koničasta, glave kakor volkovi, še bolj so pa podobni lisicam. To so pravi rimski psi. Ta pasma je že izginila s sveta ali pa živi samo v okrnjenih potomcih. Nastala je s križanjem rjavih volkov z latinskimi in otruskimi volčjaki. Njihova pramati je bila menda volkulja, ki je došla Romula in Rema. Groza, ki obhaja krvi-

željnega psa v bližini krvoločnih zverí, se jih je polastila tudi zdaj. Psi so začeli strahotno tuliti.

In tulenje je postajalo vedno strašnejše. Kar se je začelo strahotno rjovenje. Amfiteater, v katerem je dotlej odmevalo nebroj razburjenih klicev, kjer je vse govorilo, kričalo, se smejal in prepiralo, je naenkrat zadržal sapo, kakor da je nenadoma vse življenje izumrlo. Nastala je grobna tišina. Bilo je, kakor če stopi učitelj v razred in udari po mizi.

V areno je planil prvi lev. Stedili so mu še trice. Solnce jim je sijalo v oči in zato se niso mogli takoj orijentirati. Zaprti v tesne kletke, lačni in žejni, na tako tesnem prostoru, da se tac niso mogli iztegniti, po cele dni izpostavljeni udarcem in hudobnosti krutih strežajev, v besnem, po osveti hrepencev razpoloženju, ker so jim dali povohati kri in jim dovolili lizati krvava bedra, strahovito razkačeni so planili zarežiti oči v areno, čim so jim odprli železno mrežo.

— Napravite falango! — je zakričal suženj za mojim hrbtom in nam namignil, naj se pripravimo na boj.

Pred nami je stal ogromen nubijski lev. Nj bil rojen v ujetništvu, ujeli so ga v jami in zato je bil še pravi kralj pragozda, krvoloč in besen. V ogromnih skokih se je pognal proti nam, toda takoj si je menda premislil, splazil se je k vodnjaku in začel piti vodo. Menda je bil strašno žejen. Najbrž mu je več dni niso dali vode. Njegove zelenkaste oči so opazovale vsako našo kretnjo in tudi druge leve, ki so planili v areno.

Psi so divje tulili in lajali. Toda to je zverí še bolj dražilo. Sužnji so prestrašeno zakričali. Vse beži. Levi navale na nas. Eden na smrt obsojeni že leži na tleh, pesek pod njim namaka kri. Bojna falanga je razbita. Sužnji beže v nepopisni grozi na vse stra-

ni. Eden bi se rad rešil v leseno kobilico, toda lev mu je za petami. V ogromnem skoku se zavijti na streho kolibe, ki zahrešči in se pod težo zverine poruši. Psi lajajo. Eden se že zvilja ves razmesarjen v pesku. Gledalci že vsi stoje, kriče, tulijo in skačejo na kamnite klopi.

— Pereant! — kriči množica name.

— Devorate miseros!

— Smrt jim! Raztrgajte nesrečneže!

— Kakor da bi bilo treba divje zverí še vzpodbujati.

Tudi jaz se že valjam v pesku. Leva roka me strašno boli. Zdi se mi, da je vsa zmečkana. Ne vem, kako sem prišel v ta gnusni klopčič. Morda so me podrli levi, ali pa sem padel od strahu. Vidim samo, da moja tovariša, hrabra vojščaka, še vedno stojita in se skušata boriti z groznim sovražnikom. Naslanjata se drug na drugega in si že napol onesveščena pomagata. Vsa krvava sta že. Iz oči jima odseva nepopisna groza. Vihtita sulice in kobilica na vse strani.

Med gledalci se začuje glasen smeh. Z zlatimi prstani okrašeni prsti kažejo v sredino arene. Tudi jaz se ozrem tja, kjer dogoreva zadnje ogle na oltarju.

Bogme, to je zanimiv in pretresljiv prizor. Mamius, stari suženj, se bori tam z levom. Stari morilec se peni v jeze, usta ima bela, včasih se zasvetijo v njih ostrí opičji zobje. Skače naprej in nazaj, zbada s sulico levo, ki mu je neprestano za petami, in se očitno samo igra s starčkom, kakor mačka z mško.

— Fur! — tuli starec v smrtnem strahu in zavijti sulico proti levu.

Njegova pljuča že hrope. Njegov glas je hropčel in votel, kakor obupni krik opice, ki pada v globok prepad.

— Fautor! — zakriči v smrtnem strahu.

Smeh na vseh straneh. Kako tudi ne. Prizor je zelo zabaven, kajti ne-

srečni starec, ki je z eno nogo že v grobu, naziva levo, kralja pustinja, lopov, poglavar banditov. Stari suženj obrne sulico in se pripravi na odločilni spopad.

— Fautor! — ponovi ves razkačen, sulica pade in zadene levo naravnost v nos. Po areni zadoni strahotno rjovenje. Razkačeni lev plane v velikem skoku na Mamusia. Nesrečni suženj zleti v zrak in pade v obliki okrvavljene klopčiča na tla. Začne se grozno hrustanje kosti. Stari Mamius je mrtev.

Vidim še tulečo in besnečo množico, rdeča lica legata caesaris, kako se nagiba v škrlatni, z zlatom obrobljeni obleki nad tribunalo ložo med patriciji in lictorji.

Komaj se dvignem. Kolena se mi šibe. Na želu krvavim. Kri mi zaliva oči. Opetekam se. Z rokami krilim po zraku. Lev plane mimo mene, dva vojščaka sta se mu obesila na grivo, zamajata se in otrasa.

O, groza! Izgubljen sem! V areno so spustili nove krdele levov. Bilo jih je menda pet sami orjaki. Rjovenje je tako strašno da čutim skoro fizične bolečine. Zdi se mi, da mi je nekdo zasadel nož v možgane. V areni se je vcel boju življenje in smrt. Ženske blazno ječe. Stari vojak odnaša v naročju omedlelega otroka.

Orjaški lev se zakadi naravnost proti meni.

Z obema rokama pograbim železne vile in zabodem v prazen prostor. In že ležim na tleh. Orjaški lev me je podrl. Čutim še grozno dihanje široko odprtega levjega žrela, diha mi v obraz. Smrad iz kanalov in gnojnih jam ne more biti tako dušev in zopern. Strašni čekani se mi zasade z vso silo v meso. Bolečina je bila tako strašna, da je malo manjalo, da mi srce ni nehalo biti. Po tem je vse okrog mene zaplesalo v divjem plesu in stemnilo se mi je v očeh.

Besedo imajo naši čitatelji

Le čevlje sodi naj kopitar

V 22. številki «Slov. Naroda» se je razhudil G. D. B. nad »bedasto« in »hribovsko« izreko slovenskega bilabialnega l = w. Člančič privede pravca po asociaciji nujno na Mt 5, 3, ker kaže, da pisec ne hrepeni neredno po bogastvu, če ga nimaj. Vrstice namreč očitujejo: a) da manjka gu. D. B. elementarno slovnisko znanje, b) da je prespal med drugim vse tri izdaje Breznika, c) da pa si navedlje klub čezmernih nevednosti in grammatični ustóp Učenika, ki v pravičnem srdu izganja kramarje iz templja. No, pomankljivosti slovniskega znanja bi pisec še ne zameril prehudó, saj si je pred leti celo neki učen gospod, ki mu je slovnica vsakdanji kruh, dovolil spodsrljati, češ, da so moderni pisarji iz deželne (široki e) palače napravili Deževno (ozki e s ključico spodaj) hišo, pa je še pomnoško pogledal okoli sebe, misleč, da se mu je posrečil duhovit dovtip. Simeje za G. D. B. je njegovo posredno priznanje, da ne ve o eksistenci »Breznika«, izvrstne, v zelenkast karton vezane šolske slovnice, ki nas kaj točno poučuje tudi o jezikovno zgodovinskih posebnostih in muhah naše lepe slovensčine. Kajti če bi pisec »Breznika« poznal, bi se pač ka - li ne smesil z kakršnekolj zahtevno, naj se izreka trdega j' »slovnico ugotovi«. Vendar mi ni ne prvo ne drugo potisnilo peresa v roko, ker bi za zgolj slovniski privatissimo gu. D. B. zadostoval vsak četrtosolec, če se mu ni kotalila v slovniskih urah le nogometna žoga po mozgu. Vzrok, da žrtvujem G. D. B. uro, dva, je predvsem oblastni način, s katerim dela, ko da bi dajal komu zaslužno lekcijo, ton, ki se šele v zadnjem stavku dopisa zavé tre sploh v strugo primerno dostojne skromnosti. Ta pretenčnost torej je, ki glasno prosi zavrnitve. Zavrnil sem jo, in sedaj k stvari.

G. B. piše, da »samo do sedaj rekli (!) in izgovarjali: poslušalec, gledalec, rekel, dejal«, misli torej da trdo, ne dvoglasniško. Vzemimo najprej oba deležnika. Kdaj je bil tisti »do sedaj« in kdo so tisti, ki so »rekli (!) rekeli, dejali? Čekni za vsakega Kranjca, ki je rabil to izreko zadnjih tri sto let, razen kakega »Sprachlex-a«, ki ga je šola pokvarila, kot n. pr. tisto Cankarjevo učiteljico, saj veste, ne? Cankarček je bil drugi dan v šoli. Učiteljica ga je vprašala, koliko je ena pomaranča in še ena pomaranča. Fantu se je zdelo vprašanje nespametno. In zoprnó mu je bilo, da so se vlekli učiteljici »besede tako čudno opozko« iz ust, kakor se vleče med iz satoviat. Zato je molčal. Učiteljica je nestropno vzkliknila: »Kaj nisi nikdar jedel pomaranče?« »Tisti jedel« — piše Cankar dalje — me je udaril kakor s kladivom; nisem vedel ne kako ne kedaj, samovoljno mi je planilo z jezika: »Jedna jedel pomaranča in jedna jedel pomaranča sta dve jedel pomaranči«. Že z zapisom tega dogodka samega je Cankar na večne čase izpodrezal korenine prisotnemu »oljkanju«, s katerim si je ta alt oni izobraženec tudi v govoru, ne samo v čitanju, pačil jezik, misleč, da govori knjižno slovensčino. Kajti šola nam je kvarila predvsem čitanje, in prosvetna uprava je opravila od sile hvalno delo, da je tudi za glasno branje kratko in malo dekretirala bilabialno izreko. Da je imela tehničnih razlogov dovolj, bomo še v naslednjem členu.

Zleđa poslušalec in gledalec je G. D. B. nesrečno izbral: prvi pripušča namreč poleg končnice — alec tudi — avec, v gen. torej — alca in avca, toda v obeh oblikah z bilabialno izreko — awca, drugi pa je sploh napaden; beseda se marveč glasi glédavec (ozki e s ključico spodaj). Z »oljkanjem« torej tudi tu ni nič.

G. D. B. piše dalje: »Ne vem, kdo ima pravico (to pomeni pač, da nihče ne!) te... oblike izpremenjati in pisati ali izgovarjati... reku i. t. d. e. Ce ne veste, vam pa jaz povem, in bodite prepričani, da je res, kar pravim: Jezik ima to pravico, živi, tisoč let stari, po svojih zakonih razvijajoči se jezik. Sam si piše zakone, nihče mu jih ne daje. Kakaj slovnice? Jezikova glavna dolžnost je le, da te zakone preiskuje, da jih zbira v sisteme in registrira. V pričujočem primeru si je slovenski jezik vzel pravico izpremenjanja že pred domalega štirimi stoletji, torej ob početku pisne slovensčine. Že takrat je začel trdi j' prihajati v »w«. Seveda se ta proces ni vršil povsod enako naglo. Na Koroškem, Goriskem, v Vipavski dolini in v beneško - slovenskem narečju je bil po večjem končan že sredi 16. stoletja, drugod nekoliko kasneje; vendar se je v ob začetku 17. stoletja na Kranjskem že splošno govorilo. Vse do današnjih dni pa se je ohranil trdi l v izreki srednjega in n. pr. še med Muro in Dravo.

O vsem tem lepo informira Breznikova slovnica. Tam najdete tudi pravilo, da se trdi l, t. j. oni l, ki stoji na koncu zlogov in pred soglasniki izvzemši j, govori v knjižni izreki kot dvoglasniški w. Besede kakor: bel, cel, dal, ubil, volk, dolg, kadilnica se govore: bew, cew, daw, ubiw, vovk, dowg, kadiwnica. Pred polglasnikom se izreka srednj l: palac, o leca se izreka potemtakem palec, pawca. Glede oblik na -alec, -lec ter -avec, -ivec najdete razen v slovnici tudi v Slovenskem pravopisu istega pisatelja zadostno, čeprav ne izčrpano informacijo. Ali je potemtakem še treba kake »slovnice ugotovitve«? Raz bi dejal, da ta trdi l in kakor je Breznik razen nesrečnega »kembelina« in morda še kake malenkosti avtoriteta za mene ne slovnice, tako se ga utegneta brez stama in hudih sanj oprizeti tudi vi, G. D. B.

Bilabialna izreka trdega l se zdi gu. D. B. hribovska in bedasta. Če prav razumem, pomeni »hribovski« le - tu toliko kot »rov, rovtarski, neotesan. Tu bi se človek v resnici utegnili izpozabiti z grobostjo. Pa se ne bom. Rajši pomlujem ga D. B., da mu Bog ni dal ušes za blagovročnost jezika, v katerem ga je — njemu v nezasiženo sredo — vzgajala mati. Toda slepcu ni mogoče dopovedati lepote solnca. Tako tudi G. D. B. ne bo nikoli občutil, da je po eg presiljame modulacijske zmožnosti slovenskega vokala baš bilabialni v tisti čarčvnik, ki daje slovensčini oni breprimerni čar, s kakršnim se utegne ponasati malokateri drugih jezikov. Kolik bedak je bil pač onega, Vodnik, ki jemlje urdi l celo kot stik z v, češ, da lenega čaka strgan rokav, pač'a beraska, prazen bokal! Kakšen hribovec ta rovtarski županček, ki gleda, zagleda, ves bel (= bew) sede na puškino cev! Stopite v kot, G. D. B., pa se pet minut stramujte! Ta Vaša hribovska po pravici zasluži, da bi ji nadel epitetov predrznosti. Z njo ste si sami vzeli legitimacijo, izrekatí javne sodbe o jeziku vrtin stvarih.

Apropos, bokal. Gu. D. B. »zveni že prav bedasto namesto pokál — okau, del — deu«. Pa ima res smolo G. D. B. Zakaj tudi tu meša čaj z jeshim in oljom. Beseda del je že ljuba domačinka in sodi po izreki med zgoraj navedene vzglede, po kál je pa neprebavljena tučka, zato je rajši sploh ne rabim, če pa le, me pa moj prvosolec pouči, da imajo neizpremenjene tučke v jeziku vsaj v nominativu pravico eksteritorialnosti, da so torej v l. sklonu izven njegovih zakonov. — Mistralu potemtakem ne poročem mistraru, ne Hannibalu Hannibau, torej tudi pokau ne pokau. Tej obliki G. D. B. po pravici obesi voko »be-

dsto« tablico V ostalem pa se mi čudno zdi, kako da je pisec tak nasprotnik dvoglasniškemu w. Saj je vendar, če prav vidim, pristaž tistih »jezikoslovcev«, ki zagovarjajo nekak prezdogni lužnecovskansko jezikovni moréum. In bilabialni a nas vendar za čudo približuje srbohrvaščini. Mas ni sh deo ozkroma dió (dile) isto ko sov. dew (del)?

Zdaj pa še opazko o tisti besedi, ki je dala prav za prav piscu povod, da je zagrešil dopis. Je to beseda Beograd. Pisec se zdi oblika Belgrad, ki jo čita v »Slovenec«, nepravilna. Tu mu na vsej črti prategemo; samo tisto o plemenski mržnji bi si bil rajši prihranil, ker iz te opazke nekako neprijetno zaudarja: olet, bi rekel Rimec. Beograd je srbsko besedno ime in ostane srbsko tudi izven Srbije. Noh, drug jezik nima pravice, da si za pretvarjal. Kakor Goethe ni Gete, kakor New York ni Novi Jork, tako Beograd ni Belgrad. Na drugi strani zopet bo Dunaj Slovence vedno le Dunaj in ne Wien, o pa med drugim zato, ker je ime staro in že po narodnem slovtvu sankcionirano. Take izjeme pa so le redke in zgolj potrjuje pravilo.

Upam, da je moj odgovor gu D. B. vendarle motno pokazal, da je za presojanje jezikovnih stvari treba ovladovati vsa elementarna slovnica, ob tem pa se še zmerom le s skrajno previdnostjo spuščati na kočljiva terišča. Poleg tega je pa treba še marsikaj drugega, o čemer tu ne utegnem govoriti. Rečem le, da je materni ezk čudo prečudno, ki bi ga moral vsakdo z veliko, veliko ljubeznijo gojiti, e. si z neprestanim trudom prizadevati, da se čim globlje potopi v njegove skrivnostne globine. Komur pa te volje ali zmožnosti manjka, pa poslušaj z menoj vred naše mojstre, ki sem jih nekaj že imenoval in ki so »am s svojim delom odgnili razkazni zaklao naše materinščine.

Sovrč.

V isti zadevi nam piše gimnazijski profesor J. K.: V št. 22. vašega lista piše G. D. B. pod naslovom »Pačena slovnice jezika« prav ogorčeno o izgovorjavi reku, dejau, poslušavec, gledavec... Dovolite mu, da mu tu odgovorim. Do približno leta 1860 se je splošno izgovarjalo reku, dejau, poslušavec, itd. Potem so začeli nekateri izgovarjati rekeli, dejali, poslušalec. Zoper to razvado je nastopil l. 1860 Levec v »Pravopisu«. Zmagala ni ena ne druga izgovorjava do l. 1922, ko je kompetentno oblastvo našelstva prosvetnega oddelka pri pokrajinskem namestništvu v Ljubljani (sklicujoč se na mnenje dr. Nahtigala, dr. Breznika in nadzornika Westra izdalo za vse šole veljavno naredbo št. 1208 z dne 24. marca 1922: l. Kjer piše slovenski knjižni jezik l pred soglasnikom (razen j) in na koncu besed tam zahteva pravilna izgovorjava glas bilabialnega u. 2. Izjeme so našlete v Breznikovi slovnici za srednje šole. 3. Ta izreka se uveljaví z dnem obveščanja šolskih vodstev na vseh osnovnih in srednjih šolah in učiteljskih. 4. Točka se tiče elementarnega razreda. 5. pa nemških osnovnih šol. Pridejana je še modifikacija § 39. Breznikove slovnice. Kmalu nato so dobila tudi državna gledališča slično odredbo. — Belgrad je prejšnje srbska pisava, torej historično upravičena.

Naši brezposelni

Naj mi bo dovoljeno, da tudi jaz izrazim svoje mišljenje, izvirajoče iz lastne izkušnje in lastnega opazovanja, o brezposelnosti pri nas in o naših brezposelnih posebjih. Brezposelnost je postala po vojni stalen pojav, ne samo v vseh kulturnih državah sveta, temveč tudi pri nas. Tudi našo ožjo domovino tepe ta nadloga in o tem, kako velika je brezposelnost pri nas, se lahko prepriča dotični, ki ima voljo napraviti izprehod do javne borze dela, bodisi v Ljubljani, Celju ali Mariboru. Povsod najde dolge vrste brezposelnih, ki čakajo, da se jim nakaže delo. Ne gre torej soditi brez-

poselnosti po ozkih vidikih abiturientov raznih srednjih in visokih šol.

Res je, da je hiperprodukcija inteligence in polinteligence povzročila, da se od delavcev iz teh slojev mnogo več zahteva kot nekdat. Ista hiperprodukcija se opaža med profesionalnim ročnim delavstvom, toda z razliko, da se zahteva podjetnikov napram delavstvu niso tako zelo dvignile, kot pri preje omenjenih slojev. Zahteva se pa večja intenzivnost in produktivnost dela.

Če konstatiram hiperprodukcijo v vseh profesijah, duševnih in ročnih, če vidim isti pojav tudi med neizučeni ročnim delavstvom, potem se bom varoval izreči sodbo z lokalnega vidika. Kajti v tem primeru moram biti prepričan, da se je pritisk brezposelnosti v desetih letih obstoja naše države že v celoti izenačil in da najdem približno iste delovne pogoje povsod v državi. To je tudi res dejstvo, ki se izraža v približno enakih plačilnih pogojih skoro v vseh krajih države. Absolventu trgovske šole lahko svetujem, naj se posveti trgovini, toda prepričan sem že vnaprej, da se bo s svojimi zaslužkom lahko prehranil samo s pomočjo staršev doma. Izven doma mu 800 dinarjev mesečne plače ne zadostuje za življenje. Lahko mu svetujem, naj gre v Beograd, toda inseratov, katere čitam, ne morem prezreti. In v teh inseratih ponujajo podjetniki uradniku z znanjem treh jezikov 200 Din mesečne plače. Življenje v Beogradu poznam in vem, da s

tem denarjem se ne more človeško živeti.

Človeku, ki se boji sprejeti tako službo izven Ljubljane, če je Ljubljančan, se ne čudim. Razumem ga, ker vem, da se boji bede, ki bi ga zagrabila v tujem mestu, kjer ne naše nobene opore pri kakih sorodnikih, znancih ali celo roditeljih, kot doma. Ne razumem pa onega, ki hoče dajati take in enake nasvete, nima pa volje, da se seznaní z življenjskimi pogoji takih služb malo bližje in šele potem izreče svojo sodbo, ki bi bila tedaj bolj utemeljena.

Po-sezijska odprodaja
po znatno znižanih cenah

Palmerstoni, Doublestofi itd. za suknje in povrnike ! Modni kamgarni, sportni anglški ševitvi itd. za obleke ! Marengo, Fulle, Strich in Pique kamgarni za žakete in smokinge ! Diagonal in Gabardeu kamgarni za oficirske in fitn kostrol, uniforme vseh vrst !

ii NOVAK-u, Ljubljana, Kongresni trg 15.
pr znano najbolji in na cenejši nakupi!

NARODNA JATE

«SLOVENSKI NAROD»

Zunanji naročniki dobe list št. 12 in v popoldan. urah

MESEČNA NAROČNINA SAMO 12 DIN

NAROČI SE V LJUBLJANI, KNAFLJEVA ULICA ŠTEV. 5

Dekle
mlada in zdrava, razume v kuhinji in vsa druga dela, išče službo pri boljši rodbini. Ponudbe na upravo lista pod «Vestna»/236.

Prodajalka
vestna začelnica, želi premeniti službo s 1. aprilom. Najraje gre na deželo, kjer bi event. pomagala tudi pri gospodinjstvu. Ponudbe na upravo lista pod «Začetnica».

Domaća veselica
s plesom se vrši v nedeljo dne 3. t. m. v gostilni Ivanke Maron v Brezovici pri Borovnici. Za dobra jedila in pijačo bo najbolje prekrbljeno. 232

Železnato vino
lekarstva dr. G. Piccolija v Ljubljani krepi oslabele, malokrvne, odrasle in otroke. 102/T

Slike za legitimacije
izdeluje najhitreje fotograf Hugo Hübner, Ljubljana, Sv. Petra c 25 89/7

Klavirji,
pianini **Bösendorfer, Hözl & Heitzmann, Förster, Stingl**
so nesporno najboljši. Dobite jih za najmanjše obroke le pri tvrdki **Alfonz Breznik** Ljubljana, Mestni trg 3.

Lokal
za mlekarstvo in slaščičarno iščem na prometnem kraju. Ponudbe na upravo lista pod «Prometni kraj»/234. 234

Inteligentno gospo
s nekaj gotovine sprejem takoj. Pismene ponudbe na naslov: K. Maribor, Jadranska 21, vrata 8. 233

Pivskih steklenic
literkih, novih, nerabljenih prodam 15.000 komadov po nizki ceni. Pojasnila daje Dolinšek, posestnik ni zaloga piva. Trbovlje 63. 235

PLANINKA
prenavlja čisti in ovezuje kri, izboljša slabo prehrano, slabotno delovanje črevesja, napihovanje, obolenja mokraćne kisline, jeter, žolca in žolčni kamen. Vzpodbuja apetit in lahorno učinkuje pri arteriosklerozni — «PLANINKA» čaj je pristen v plumbiranih pakiranjih po Din 20.— s pisnim protizvajašca: **LEKARNA BAHOVEC**, Ljubljana, Kongresni trg (Dobri se v vseh lekarnah)

Prodajalka
mešane stroke, z večletno prakso, v vseh ozirih zanesljiva in poštena, zmožna voditi tudi samostojno trgovino, želi premeniti mesto, gre tudi kot blaginjska. Ponudbe na upravo lista pod «Prodajalka»/207.

Perje
lepo, paravno Din 16.— kg, kočke Din 12.— in debelo, očično perje za pernice kg Din 20.— razpošilja po povozju Franc Podlipnik, Novi Marof, Hrvatska 214

I. Stjepušin
ZAGREB, Jurjevska 52
priporoča najboljšo tamburo, šice, šole, partiture i ostale potrebitine za vsa glasbila. — Odlikovan na pariskoj izložbi Cencijski Irant.

Krušno moko
arbolne vrste dobite vedno svežo pri **A. & M. Zorman** Ljubljana, Stari trg 32.
Naglo dostavimo tudi na dom. Prevzamemo v mlev tudi vsake možno domače ali banaško pšenice — pri manjših množinah o takoj kamenjamo za moko in otroke.

V proslavo desetletnice obstoja trgovine nudim svojim cenjenim odjemalcem:

Kompleten detektor aparat z antenskim ter zemeljskim materijalom i slušalko ter dobrim kristalom za izredno ceno **Din 175—**
3 ceven RADIO BAR aparat, kompletan z 1 akumulatorjem, anodno baterijo, antenskim ter zemeljskim materijalom, 3 najboljšimi elektronikami, i zvočnikom za izredno ceno **Din 1.950—**
4 ceven RADIO BAR aparat, kompletan kot zgoraj za izredno ceno **Din 2.450—**
ZVOČNIK v elegantni in prvovrstni izvedbi, okras vsakega doma, tipa RADIO BAR II za izredno ceno **Din 650—** 230
Plačilne olajšave! Najstarejša strokovna tvrdka Slovenije!

Franc Bar - Radio - Pisalni stroji Remington - Ljubljana, Mestni trg 5/1

Najboljši v materijalni konstrukciji je šivalni stroj in kolo **'Gritzner' in 'Alder'**

šiva, veže in krpa (štopa), pouk brezplaćen. Istotam švicarski pletilni stroji „DUBIED“ edino le pri **Josip Petelin, Ljubljana** (ob vodi), poleg Prešernovega pomenka. Telef. 2913

OCARINJENJE
vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno. 19 L

Vosek
čisti čebelni kupuje Centralna čelararska zadruga v Zagrebu, Palmotičeva ulica 1. B. 203

Mlada šivilja
išče službo v kakršnokoli trgovini kot prodajalka ali slično. Ponudbe na upravo lista pod «Šivilja»/216.

Najpopolnejši STOEWER šivalni stroji
za šivilje krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, ogledajte si to izrednost pri tvrdki **Lud. Baraga, Ljubljana** Seienburgova ulica 6/1. Brezplaćen pouk 12-letna garancija 21/L. Telefon št. 980

Dr. Schaeferja Epilepsan 225
proti **epilepsiji, krčem, padavičnosti**
že 1. let najbolje preizkušen. Vsak dan prihajajo priznanja. Natanejša pojasnila in razpošiljava: **Apoteka Sv. Stjepana, Mr. M. F. Šter, Celjski III.**

ŠIVALNI STROJI
izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne. — 15 letna garancija. — Vozenje se poučuje pri nakupu brezplačno. **PISALNI STROJI «ADLER» — KOLESA iz prvih tovarn «Dürkopp» «Syrria» «Waffen» (orožno kolo) — PLETILNI STROJI vedno v zalogi. — Posamezni deli koles in šivalnih strojev. — Daje se tudi na obroke. — Ceniki franco in zastojni.**

IVAN JAX i SIN, LJUBLJANA Gosposvetska 2

Popravila in čiščenje orožja
izvršuje najboljšee in najvestneje **F. K. KAISER, PUŠKAR** LJUBLJANA, KONGRESNI TRG ŠT. 9

Ogledajte si najnovejša dvokolesa, motorje, šivalne stroje, otroške vozičke novih modelov, male avtomobile, psevmatiko, sajceje. — Ceniki franco. Prodaja na obroke

«TRIBUNA» F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska c. 4.

Dražba.
Po nalogu upravitelja konkurznega stečaja, javnega notarja dr. Antona Zimmermanna bo 9. februarja 1929 ob 10 dopoldne pri okrajnem sodišču v Grünburgu, Zgornja Avstrijska, dražba Grünburške tvornice jeklenih izdelkov, družbe z o. z. Cenilna vrednost znaša S (šilingov) 76.389.— in najmanjša ponudba pa S 38.194.50. Zemljišča obsegajo popolnoma urejeno tvornico množinskih predmetov za 120 delavcev električno obratno napravo 40 HP, dobro uvedeno, ležečo ob železnici ter z izurjenim delavstvom. Vrednost strojev in drugih pritiklin je obsežna v gornji cenilni vrednosti. — Pojasnila pri notarijatu Grünberg bei Steyr, Avstrija.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D. LJUBLJANA
prodaja po najugodnejših cenah in **samo na debelo:**
PREMOG domači in nozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe
KOVAŠKI PREMOG vseh vrst
KOKS (varniški, plavžarski in plinski)
BRIKETE
Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta šte. 15/1.

„RADIO“ 1 LETO na obroke 228
3 svetiljni Markovox-Super kompletan s celokupnim priborom. Din 2.745.— Naplació od Din 50.—, doplació Din 195.—, ostane Din 2.500.—, mesečno po Din 250.—
4 svetiljni Tesla-Hon-Oliv kompletan s celokupnim priborom. Din 3.538.— Naplació Din 200.—, doplació Din 288.—, ostane Din 3.000.—, mesečno po Din 300.—. Ako pa kupec želi sam da zgrad aparat po nacrtu in navodi u (uspeh garantiran) potem ostane materijal za samo gradnjo aparata 3 svetiljki Din 1817.—, naplació Din 1.—, doplació Din 19.—, ostane po Din 47.—, mesečno; za aparat od 4 svetiljk Din 2433.—, naplació Din 25.—, doplació Din 28.—, ostane po Din 193.—, mesečno. N ročilo velja samo 1-krat, to je spremeni se, ako naredi ik obremen z narobe pošlje naplació (arc) ra mo račun pošne hranilnice, Beograd br 54062 z denarnim pisnom ali nakaznico.

»RADIOBLAŽEK«
Prvo in najveće specialno podjetje za rad o Beograd, Iakšičeva ul 11. Tel. 41-85

Hektografični aparati
zviti, masa, hektografični trakovi
vedno in nalceneje v zalogi pri **LUD. BARAGA LJUBLJANA** Seienburgova ul. 6/L. Telefon št. 2980.

Brez posebnega naznanila.

Marija Franken roj. Pance
včeraj dne 31. januarja ob 47. zvečer v 68. letu po kratki bolezni nenadoma, previdena z zakramenti za umirajoče, mirno zaspala. Pogreb se vrši dne 2. februarja ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Vodmat št. 209, pri Soli, na pokopališče k Sv. Križu. Vodmat pri Ljubljani, dne 1. februarja 1929. Žalujoči ostali **FRANKEN, PANCE, Dr. TRESIĆ-PAVIČIĆ.**

Obšla Ljubljana Mestni pogrebni zavod

Grofica Mary Paumgarten Hohenschwangau Erbach, roj. Valenta pl. Marchhurn, naznanja v najglobji žalosti v svojem, kakor tudi v imenu sina **Norberta grofa Paumgarten Hohenschwangau Erbach**, svojih pastork **Josefine grofice Wenckheim, Mary grofice Paumgarten Hohenschwangau Erbach, Alme grofice Paumgarten Hohenschwangau Erbach** in svojega zeta-pastorka **Hansa grofa Paumgarten Hohenschwangau Erbach** ter v imenu vseh ostalih sorodnikov prežalostno vest o smrti svojega plemenitega, nepozabnega soproga, ozir očeta, starega očeta in deda, gospoda **Johanna grofa Paumgarten Hohenschwangau Erbacha** ki je po prejemu blagoslova Njeg. Svetosti papeža, kakor tudi po prejemu svetih zakramentov za umirajoče, po dolgem, mučnem trpljenju, v 89. letu starosti, dne 31. januarja 1929 bogu vdano preminul. Pogreb dragoga pokojnika bo v soboto dne 2. februarja 1929 ob 2. uri popoldne izpred hiše žalosti, Gradišče št. 10, na pokopališče k Sv. Kržu. V Ljubljani, dne 31. januarja 1929. 241

ZADRUŽNA HRANILNICA
reg. pos. in gosp. zadruga z o. z. v LJUBLJANI, Sv. Petra cesta 19

odeljuje vsakovrtno kredite, eskomtura menice, inkasira fakture ter izvršuje razen deviznih in valutnih vse v bančni stroju spede oče nosile

Sprejema hranilne vloge na knjižice ali v tekocem računu ter jih obrestuje po dogovoru najugodnej.

Kot pooblaščen prodajalec sreča Drzavne razredne loterije vodi poseben oddelak za njih prodajo, poleg tega prodaja tudi srečne Ratne steke na shroke pod zelo ugodnimi pogoji

10/L

Urejuje: Josip Zupanič. — Za «Narodno tiskarno»: Fran Jezerski. — Za upravo in iskra ni del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.